

Piriä, pudia vai poretta

Huumeslangia poliiseille

Essi Koskinen

5/2025

Opinnäytetyö / poliisi (AMK)

Tiivistelmä

TEKIJÄ:	Essi Koskinen
OPINNÄYTETYÖN NIMI:	Piriä pudia vai poretta. Huumeslangia poliiseille
OPINNÄYTETYÖN MUOTO:	tutkimuksellinen
JULKISUUSASTE:	julkinen
OHJAAJA:	Jari Saario & Olavi Kujanpää
TUTKINTO:	poliisi (AMK)
SIVUMÄÄRÄ:	40
TARKASTUSKUUKAUSI JA -VUOSI:	5/2025
AVAINSANAT:	Huumausaineet, huumeslangi, huumausainerikollisuus

Opinnäytetyön tavoitteena on koota yhteen Suomessa yleisimpien huumausaineiden huumeslangisanat ja yhdistää ne niiden yleiskieliseen vastineeseen. Huumeslangin tuntemus auttaa poliiseja tunnistamaan huumeiden käyttöön ja kauppaan liittyviä keskusteluja, erityisesti sosiaalisessa mediassa ja muissa viestintäkanavissa. Tämä auttaa ennaltaehkäisemään huumeiden leviämistä ja auttaa puuttamaan rikolliseen toimintaan ajoissa. Siksi huumeslangin tuntemus on tärkeä osa poliisien ammattitaitoa.

Tutkimus on kvalitatiivinen ja perustuu käsiteanalyttiseen tutkimusotteeseen. Suomessa yleisimmin esiintyviä huumeita ovat kannabis, amfetamiini, kokaiini, opioidit, LSD, MDMA ja betsodiatsepiinit. Kannabikselle löytyi eniten slangisanoja, kuten pilvi, budi, kukka, paja, sauhu ja savu. Amfetamiinille yleisimpiä nimityksiä ovat piri, amfe, vauhti ja pore. Kokaiinille yleisimpiä nimityksiä ovat kola, kokkeli ja lumi. Opioideille yleisimpiä nimityksiä ovat bupre, subu ja kasipallo. LSD:lle yleisimpiä nimityksiä ovat happo ja lappu.

MDMA:lle yleisimpiä nimityksiä ovat madame, mämmi ja esso. Betsodiatsepiineille yleisimpiä nimityksiä ovat pami, riva ja xanori. Huumeslangi on hyvin rikasta ja se on saanut sekä paikallisia että globaaleja vaikutteita. Huumeslangia käytetään sekä puhutussa että kirjoitetussa kielessä ja sille on ominaista se, että se muuttuu jatkuvasti uusien sanojen ja huumausaineiden ympärille syntyvien ilmiöiden myötä.

Abstract

AUTHOR:	Essi Koskinen
TITLE OF THESIS:	Finnish drug slang for police officers
TYPE OF THESIS:	research-based thesis
PUBLICITY:	public
SUPERVISOR:	Jari Saario & Olavi Kujanpää
DEGREE:	Bachelor of Police Services
NUMBER OF PAGES:	40
MONTH AND YEAR OF REVIEW:	5/2025
KEYWORDS:	Narcotics, drug slang, drug-related crime

The aim of this thesis is to compile the slang terms of the most common narcotics in Finland and link them to their standard language equivalents. Knowledge of drug-related slang helps police officers identify discussions related to drug use and trafficking, especially on social media and other communication platforms. This aids in preventing the spread of drugs and allows timely intervention in criminal activities. Therefore, understanding drug slang is an important aspect of police professionalism.

The research is qualitative and based on a conceptual analytical approach. The most commonly encountered drugs in Finland are cannabis, amphetamine, cocaine, opioids, LSD, MDMA, and benzodiazepines. Cannabis has the most slang terms, such as pilvi, budi, kukka, paja, sauhu, and savu. For amphetamine, common terms include piri, amfe, vauhti, and pore. Cocaine is often referred to as kola, kokkeli, or lumi. Opioids are commonly called bupre, subu, and kasipallo. LSD is referred to as happo or lappu.

MDMA is known by terms like madame, mämmi, and esso. Benzodiazepines are called pami, riva, and xanori. Drug slang is highly rich and has been influenced both locally and globally. It is used in both spoken and written language and is characterized by its continuous evolution as new words and phenomena emerge around narcotics.

Sisällys

1 Johdanto	5
1.1 Johdatus aiheeseen.....	5
1.2 Tutkimuksen tarkoitus ja rakenne	6
1.3 Metodologia	7
1.4 Slangitutkimus	8
1.5 Metaforat	8
2 Huumeet Suomessa.....	9
2.1 Kannabis	11
2.2 Amfetamiini.....	11
2.3 Kokaiini.....	12
2.4 Opioidit	12
2.5 LSD ja MDMA.....	13
2.6 Bentsodiatsepiinit	15
3 Suomenkielinen huumeslangi	16
3.1 Aineiston esittely.....	16
3.2 Kannabisaineinen sanasto.....	18
3.3 Amfetamiiniaiheinen sanasto	20
3.4 Kokaiiniaiheinen sanasto	21
3.5 Opioidiaiheinen sanasto	22
3.6 LSD- ja MDMA-aiheinen sanasto.....	24
3.7 Bentsodiatsepiiniaiheinen sanasto.....	26
3.8 Muut huumaus- ja lääkeaineet.....	27
4 Pohdinta.....	28
4.1 Johtopäätökset	28
4.2 Eettisyys ja luotettavuus	30
4.3 Jatkotutkimusideat	31
Lähteet.....	33
LIITE 1 Huumeslangihakemisto.....	36

1 Johdanto

1.1 Johdatus aiheeseen

Huumerikollisuus Suomessa on monimutkainen ja kasvava ongelma. Huumausainerikoksia käsittelee rikoslain (RL 39/1889) 50 luku, jonka mukaan rangaistavaa on huumeiden valmistaminen, maahantuonti, maastavienti, myyminen, muu levittäminen sekä huumeiden hallussapito. Huumeiden tuotanto, salakuljetus ja kauppa ovat usein kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden hallinnassa. Tämä tarkoittaa, että huumerikollisuuteen kytkeytyy usein myös muita rikoksia, kuten rahanpesua ja väkivaltaa. (Päihdelinkki 2015a.)

Suomessa viranomaiset taistelevat huumerikollisuutta vastaan monin eri tavoin. Ensinnäkin Suomen huumausainepolitiikka perustuu kansainvälisiin sopimuksiin ja kansalliseen lainsäädäntöön, joka kieltää huumeiden valmistuksen, kaupan, salakuljetuksen ja käytön (THL 2023). Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea valvoo huumausaineiden käsittelyä ja myöntää tarvittavat luvat lääkinnällisiin ja tieteellisiin tarkoituksiin. Poliisi ja Tulli tekevät tiivistä yhteistyötä huumeiden salakuljetuksen ja kaupan estämiseksi. Rikostorjuntaan käytetään erilaisia valvontamenetelmiä, kuten rajatarkastuksia ja tiedustelutoimintaa. Sosiaali- ja terveysministeriö johtaa huumausainepoliittista koordinaatioryhmää, joka kehittää ja seuraa huumausainepolitiikkaa. (STM 2025.) Ennaltaehkäisevät toimet, kuten terveysneuvonta ja puhtaiden pistovälineiden vaihtopisteet, ovat keskeisiä haittojen vähentämisessä (THL 2023). Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön huumausaineiden torjunnassa, mukaan lukien YK:n ja EU:n huumausainepolitiikan suunnitteluun ja toteutukseen. (STM 2025.) Nämä toimet yhdessä pyrkivät vähentämään huumeiden käyttöä ja siihen liittyviä haittoja yhteiskunnassa.

Poliisiopiskelijoiden ja poliisien on tärkeää ymmärtää huumeiden käyttöön liittyvää kieltä ja slangia, sillä se auttaa heitä tunnistamaan huumeisiin liittyvät ilmiöt ja puuttumaan tilanteisiin tehokkaammin. Päästääkseen opiskelemaan Poliisiammattikorkeakouluun, vaaditaan hakijalta nuhteettomuutta sekä puhtaita huumeseuloja, joten on täysin luonnollista, ettei tietämystä huumeista ja niihin kytkeytyvistä slangisanoista ole. Tästä syystä on perusteltua koota yhteen yleisimpien huumausaineiden käytetyimmät slangisanat ja näin lisätä valmiuksia puhua samaa kieltä huumausaineiden käyttäjien kanssa, joita jokainen poliisi tulee kohtaamaan virkauransa aikana. Tästä syystä opinnäytetyön kohdeyleisönä ovat erityisesti poliisiopiskelijat sekä nuoret konstaapelit, jotka eivät ole olleet vielä kosketuksissa huumeiden ympärillä vallitsevaan kulttuuriin.

Tämä opinnäyte kokoaa yhteen yleisimmin käytetyt huumausaineisiin liittyvät slangisanat ja yhdistää ne niiden yleiskieliseen vastineeseen. Näin pyritään lisäämään ymmärrystä huumeiden ympärillä vallitsevaan kulttuuriin sekä siihen, kuinka huumeista viestitään. Kulttuurin ja viestinnän ymmärrys auttavat ymmärtämään, miten ihmiset kommunikoivat huumeista ja niiden käytöstä ja tämä taas on hyödyllistä yksittäiselle poliisille yli sektorirajojen. Huumeslangin tuntemus on tärkeä osa poliisien ammattitaitoa, erityisesti nuorten poliisien ja poliisiopiskelijoiden keskuudessa. Ymmärtämällä huumeslangia poliisit voivat paremmin tunnistaa huumeiden käyttöön ja kauppaan liittyviä keskusteluja, erityisesti sosiaalisessa mediassa ja muissa viestintäkanavissa. Tämä auttaa ennaltaehkäisemään huumeiden leviämistä ja puuttumaan rikolliseen toimintaan ajoissa.

Kun poliisit tuntevat huumeiden käyttäjien ja myyjien käyttämää kieltä, he voivat kommunikoida tehokkaammin ja rakentaa parempaa ymmärrystä siitä, minkälaisia erilaisia rikollisuuden muotoja liittyy huumeisiin. Huumeslangin tuntemus voi johtaa myös avoimempaan vuorovaikutukseen huumausainerikollisuuteen syyllistyneiden kanssa ja samalla auttaa poliiseja saamaan arvokasta tietoa huumeiden käytöstä ja jakelusta. Huumeslangin tuntemuksella voi olla ratkaiseva rooli rikostutkinnassa. Poliisit voivat ymmärtää paremmin epäiltyjen välisiä viestejä ja keskusteluja, mikä voi johtaa tärkeiden todisteiden löytämiseen ja rikosten selvittämiseen.

Poliisit, jotka tuntevat huumeslangia, voivat paremmin kouluttaa ja valistaa nuoria huumeiden vaaroista. He voivat käyttää nuorten omaa kieltä viestinnässään, mikä tekee valistuksesta tehokkaampaa ja vaikuttavampaa. Lisäksi huumeslangin tuntemus voi parantaa yhteistyötä muiden viranomaisten, kuten koulujen, sosiaalipalveluiden ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. Yhteinen ymmärrys kielestä, joka kuuluu huumeiden ympärillä, helpottaa tiedonvaihtoa ja yhteisten tavoitteiden saavuttamista.

Aihe on ajankohtainen, sillä huumausaineiden käyttö lisääntyy jatkuvasti, samoin kuin poliisin huumeisiin liittyvät tehtävät. Huumeiden käyttöön liittyy myös stigmoja, joiden takia huumeiden käyttöön liittyvää tutkimusta on varsin vähän. Näistä syistä on perusteltua lähteä keräämään lisää ymmärrystä huumeista ja niihin kytkeytyvistä alakulttuureista. Huumeiden käyttöön liittyvä tutkimus kohtaa monia haasteita, jotka vaikeuttavat kattavan ja luotettavan tiedon keräämistä. Yksi merkittävimmistä haasteista on stigma ja ennakkoluulot, jotka liittyvät huumeiden käyttöön. Monet ihmiset eivät halua puhua avoimesti huumeiden käytöstään, peläten leimautumista tai oikeudellisia seuraamuksia. Aiheeseen liittyvät informaation kerääminen on haastavaa, sillä huumeiden käyttäjät ovat usein vaikeasti tavoitettavissa. Tämä voi johtaa siihen, että tutkimustulokset eivät ole täysin edustavia tai kattavia. (Päihdelinkki 2022.)

Huumeiden käyttöön liittyvät trendit ja ilmiöt voivat muuttua nopeasti, mikä tekee tutkimuksen ajantasaisena pitämisestä haastavaa. Uusien huumeiden ja käyttötapojen ilmaantuminen voi vaatia jatkuvaa seurantaa ja tutkimusta. Näiden haasteiden vuoksi on tärkeää kehittää uusia ja innovatiivisia tutkimusmenetelmiä sekä lisätä yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Tämä auttaa saamaan kattavampaa ja luotettavampaa tietoa huumeiden käytöstä ja sen vaikutuksista yhteiskuntaan.

1.2 Tutkimuksen tarkoitus ja rakenne

Opinnäytetyö rakentuu niin, että aluksi esitellään Suomessa yleisimmin esiintyvät huumeet ja käydään läpi, mitä tarkoitetaan slangilla. Tämän jälkeen esitellään opinnäytetyön metodologia eli kvalitatiivisen tutkimuksen piirteet sekä käydään läpi, mikä on integraalinen kirjallisuuskatsaus ja miksi se on valikoitunut juuri tähän opinnäytetyöhön tutkimusmetodiksi. Tämän jälkeen esitellään aineistoksi valikoituneet kolme tutkimusta. Tätä seuraa kategorioittain perustietoa eri huumeista. Sen jälkeen esitellään kaikki aineistosta havaitut huumeslangisanat sekä näistä tehdyt johtopäätökset.

Opinnäytetyössä pyritään selvittämään mahdollisimman laajasti huumeiden yleiskielisille sanoille huumeslangisanastosta vastineita. Tämä on kielentutkimusta, joka kohdistuu suomen kieleen syntyneisiin alakieliin ja vielä tarkemmin erikoiskieliin, joita kutsutaan usein slangiksi. Tässä opinnäytetyössä tutkin huumeisiin kytkeytyvää slangia. Vaikka slangi lukeutuu puhekieleen, käytetään puhekieltä myös kirjallisessa muodossa. Tässä opinnäytetyössä on tarkoitus analysoida

juuri kirjallisessa muodossa esitettyä puhekieltä. Tutkimuksen tavoitteita tukeva tutkimuskysymys kuuluu seuraavasti

Mitkä ovat yleisimmät slangisanat, joita käytetään seuraaville huumeille?

- Kannabis
- Amfetamiini
- Kokaiini
- Opiaatit
- LSD ja MDMA
- Bentsodiatsepiinit

1.3 Metodologia

Koska tämän tutkimuksen perimmäisenä tavoitteena on lisätä ymmärrystä sosiaalisesti rakentuneesta huumeslangista, voidaan todeta kyseessä olevan ymmärrykseen ja käsitteiden kuvailuun pyrkivä tutkimus. Tällaista tutkimusta kutsutaan laadulliseksi eli kvalitatiiviseksi tutkimukseksi (Tuomi & Sarajarvi 2018, 32–34.) Valittujen tutkimusmenetelmien tulee edistää tutkimuksen tavoitteiden saavuttamista ja näin tutkimusote on määritelty käsiteanalyttiseksi. Sen tarkoituksena on jäsentää tutkimuksen kohteena olevaa käsitteiden joukkoa ja ymmärtää siihen liittyviä merkityksiä. Kyseessä on teoreettinen ja deskriptiivinen eli ilmiötä kuvaile tutkimusote, jota käytetään myös empiirisen tutkimuksen taustoittamisessa. Käsiteanalyttinen tutkimusote perustuu aikaisempaan kirjallisuuteen, joka tutkijan tulee hallita perusteellisesti. Itsenäisenä tutkimusotteena sitä voidaan pitää silloin, kun käsitteiden erittely on tutkimuksessa keskeisessä roolissa. Käsiteanalyysi on tärkeä tutkimusmetodi tieteenalan näkökulmasta, koska sillä voidaan kehittää keskeisestä käsitteistöä ja teoriaa, ja näin viedä tutkimusta eteenpäin. (Puusa 2008, 36.)

Tämä tutkimusmenetelmä korostaa kontekstin merkitystä, mikä auttaa ymmärtämään, miten sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät vaikuttavat huumeslangin käyttöön. Lisäksi kvalitatiiviset menetelmät ovat tehokkaita tutkimaan vaikeasti tavoitettavia ja marginalisoituja ryhmiä, jotka usein käyttävät huumeslangia. Kvalitatiivinen tutkimus auttaa myös tutkimaan huumeslangin monimutkaisia sosiaalisia ja emotionaalisia ulottuvuuksia, joita ei voida helposti kvantifioida. Vaikka tämän tutkielman asetelmassa kiinnostaa myös se, kuinka paljon eri huumeslangisanoja on olemassa, antaa kuvaileva ote mahdollisuuden perehtyä syvemmin siihen, miten slangisanat ovat muodostuneet, ja mitä erilaisia sävyeroja eri huumeslangisanoilla, vaikka niiden vastine yleiskielessä olisivatkin sama.

Tutkielman tutkimuskysymykseen pyritään vastaamaan jo olemassa olevan tutkimuksen avulla. Kirjallisuuskatsauksen aineiston keräämisessä käytettiin systemaattista lähestymistapaa. Ensin määriteltiin hakusanat ja -ehdot, joiden avulla varmistettiin, että löydettyt artikkelit olivat relevantteja tutkimusaiheelle. Hakusanoina käytettiin esimerkiksi "huumeslangi", "suomalainen huumeslangi" ja "slangisanat". Kysymyksessä ei kuitenkaan ole systemaattinen kirjallisuuskatsaus, sillä pohja-aineiston artikkeleista vain yksi on vertaisarvioitu. Tämä johtuu siitä syystä, ettei suomalaisesta huumeslangista ole tehty tarpeeksi tuoreita vertaisarvioituja artikkeleita. Systemaattisessa

kirjallisuuskatsauksessa on tavoitteena yhdistää tietoa suuresta määrästä yksittäisiä vertaisarvioituja tutkimuksia. Tämän tutkielman aineistosta löytyy kuitenkin myös opinnäytetyötä, joten tällöin systemaattinen kirjallisuuskatsaus ei enää tule kyseeseen, vaan kyseessä on integratiivinen kirjallisuuskatsaus. (Vilka 2023.) Tämän tutkielman prosessiin kuuluu myös aineiston kriittinen tarkastelu sekä ennalta tehty käsitteellinen taustoitus, joka erottaa metodin narratiivisesta kirjallisuuskatsauksesta. Ennen tutkielman aineiston analyysiä on määritelty ne yleiskieliset huumesanat, joille etsitään mahdollisimman monipuolisesti huumeslangista vastineita ja analyysin ulkopuolelle on jätetty slangisanat, joille ei määritelty etukäteen yleiskielistä vastinetta.

Integratiivisella kirjallisuuskatsauksella pystytään kuvailemaan tutkittavana olevan ilmiön senhetkistä tilaa, sillä sen aineisto ei rajoitu ainoastaan vertaisarvioituihin tutkimusartikkeleihin, vaan on avarakattaisempi, ja näin voidaan saada aikaan monipuolisempi ja ajankohtainen kuva tutkittavana olevasta ilmiöstä. (Vilka 2023.) Näin ollen integratiivisella kirjallisuuskatsauksella pystytään keräämään paljon kattavampi määrä eri huumeslangisanoja, kuin mitä systemaattisella kirjallisuuskatsauksella olisi kyetty.

1.4 Slangitutkimus

Slangilla tarkoitetaan jonkin tietyn puhujaryhmän käyttämää sanastoltaan ja äännerakenteeltaan valtaväestön yleisestä kannasta poikkeavaa kielimuotoa (Saanihahti & Nahkola 2000, 87). Gyurón (2016) mukaan huumeslangilla taas tarkoitetaan kielimuotoa, joka koostuu sanoista ja ilmauksista, jotka liittyvät huumeisiin, niiden käyttöön, vaikutuksiin ja kauppaan. Huumeslangin tarkoituksena on usein salata keskustelun todellinen sisältö ulkopuolisilta ja luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta käyttäjäyhteisössä. Huumeslangin sanasto voi vaihdella alueittain ja ryhmittäin, ja se kehittyy jatkuvasti uusien aineiden ja käyttötapojen myötä. Huumeslangissa voi olla myös sanoja, joissa on syvempiä ja kuvailevampia ilmaisuja, joita yleiskielestä ei löydy. Yleiskielellä puolestaan tarkoitetaan kielimuotoa, joka on kaikille kielen puhujille yhteinen ja siinä on käytössä standardit normit. Kyseessä on neutraali ja yleispätevä kielenmuoto, jota käytetään kirjallisesti ja suullisesti. (Kielitoimiston ohjepankki, 2023.)

Huumeslangia on tutkittu Suomessa melko vähän, ja tutkimus on käsitellyt pitkälti huumeaiheisia elokuvia ja kirjoja. Heikkinen (2014) käsittelee opinnäytetyössään huumeslangin suomentamista romaaniin, kun taas Virtanen (2018) tarkasteli opinnäytetyössään huumeslangia, jota esiintyy elokuvassa *Reindeerspotting – Escape from Santaland*. Tämän opinnäytetyön aineistossa on käytetty kolmea suomalaista huumeslangitutkimusta, jotka esitellään erikseen kohdassa 3.1 Aineiston esittely.

1.5 Metaforat

Metafora on kielikuva, jossa ilmaisua käytetään kuvaamaan jotain muuta kuin sen tavanomaista merkitystä. Se perustuu merkityksen siirtoon, jossa sana tai lause asetetaan uuden kohteen paikalle, luoden uusia, monimerkityksisiä ilmaisuja. Tämä kiehtova keino on keskeinen osa poeettista kieltä, mutta sen vaikutus ulottuu paljon kaunokirjallisuuden ulkopuolelle. Metaforan avulla voidaan rinnastaa asioita ilman vertaukseen kuuluvaa "kuin"-sanaa. Esimerkiksi ilmaus "olet ruusu" ei tarkoita, että henkilö olisi kirjaimellisesti kukka, vaan kuvaa yksilön ominaisuuksia kuten kauneutta tai piikikkyyttä. Metaforia hyödynnetään sekä älyllisessä että tunteisiin vetoavassa ilmaisussa, ja parhaimmillaan ne voivat jopa uudistaa kieltä ja avata uusia näkökulmia. Kaunokirjallisuudessa ja runoudessa metaforat ovat usein voimakkaita ja merkityksellisiä. Esimerkiksi

Robert Burns käyttää metaforaa "my love is a red, red rose" kuvaamaan rakkauden intohimoisuutta ja kauneutta. (Tieteen termipankki 2025.)

Metafora ei kuitenkaan ole pelkästään poeettisen kielen ilmiö. Jokapäiväisessä kielenkäytössä monet ilmaisut, kuten "pöydänjalka" tai "hallitus kaatui", ovat metaforia, vaikka niiden kuvakieli-syys saattaa olla arjessa huomaamaton. Metaforalla on tärkeä rooli ajatusten ilmaisemisessa, ja se tarjoaa ihmisille mahdollisuuden ymmärtää monimutkaisia konsepteja kuvailemalla niitä tuttuina ja yksinkertaisina vertauskuvina. (Tieteen termipankki 2025.) Huumeslangissa metaforat puolestaan ovat yleisiä, koska ne auttavat peittämään todellista merkitystä ja luovat salakieltä käyttäjien välille. Nämä metaforat eivät ole vain kielellisiä kiertoilmaisuja, vaan ne myös heijastavat huumeekulttuurin tapaa luoda omaa identiteettiään ja eristäytyä valtakulttuurista.

2 Huumeet Suomessa

Huumeet ovat aineita, jotka vaikuttavat keskushermostoon ja muuttavat käyttäjän mielialaa, aistimuksia tai käyttäytymistä. Niitä käytetään usein viihdekäyttöön, mutta ne voivat aiheuttaa vakavia terveysongelmia ja riippuvuutta, jolloin kyse ei ole enää viihdekäytöstä. Yleisimmät huumeet ovat kannabis, amfetamiini, ekstaasi (MDMA), kokaiini, LSD ja huumaavat sienet. Näistä kannabis on ylivoimaisesti yleisimmin käytetty huume. (Rönkä & Markkula, 2020, 20.)

Huumeiden käyttö on yleistynyt Suomessa tasaisesti. Erityisesti 25–34-vuotiaiden miesten kannabiksen käyttö on lisääntynyt, mikä liittyy myös kannabiksen kotikasvatuksen yleistymiseen. (Rönkä ym. 2020, 26.) Suomen ensimmäinen huumausaineiden käytön aalto tapahtui 1960-luvulla. 1970-luvun alun jälkeen käyttö väheni ja huume tilanne pysytteli samalla tasolla pitkään. 1990-luvulla huume tilanne muuttui merkittävästi ja huumeiden käyttö lisääntyi merkittävästi, erityisesti kannabiksen, amfetamiinin ja opioidien osalta. Tämä johti rikollisuuden, sairastuvuuden ja huume kuolemien lisääntymiseen. 2000-luvun alussa tilanne tasaantui hetkeksi, mutta kääntyi jälleen kasvuun. Vuonna 2022 tehdyn kyselyn mukaan 29 % suomalaisista on kokeillut huumeita ainakin kerran elämässään. Huumeiden käyttö on yleisempää miehillä ja keskittyy pääkaupunkiseudulle ja suuriin kaupunkeihin. (Päihdelinkki 2024a.)

Myös muiden huumeiden kokeilut ovat lisääntyneet. Stimulanttien joukossa ekstaasi on noussut suosiossa amfetamiinin rinnalle, ja kokaiinin kokeilut ovat yleistyneet. Opioidien osalta buprenorfiiniin ja muiden lääke opioidien, kuten tramadolien, fentanyylin ja oksikodonin, käyttö on yleistynyt heroiniin sijasta. Unilääkkeiden ja rauhoittavien lääkkeiden väärinkäyttö sijoittuu kannabiksen ja muiden huumeiden käytön väliin. Näitä lääkkeitä käytetään usein univaikeuksiin, mutta myös päihdyttäviin tarkoituksiin sekä päihteen vaikutusten lieventämiseen tai tehostamiseen. Suomalaisessa päihdekulttuurissa on keskeistä myös huumausaineiden ja alkoholin sekakäyttö. Tämä ilmenee, niin että lähes puolet huumausaineita käyttävistä kuluttaa myös alkoholia riskialttiilla tavalla. (Rönkä ym. 2020, 26.)

Seuraavassa taulukossa on esitelty yleisimpien huumeiden akuutit sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Huumausaineet aiheuttavat ulospäin näkyviä vaikutuksia ja tämä taulukko on koottu siinä tarkoituksessa, että siitä olisi apua tunnistamaan yleisimpien huumausaineiden aiheuttamia merkkejä.

Taulukko 1: Huumausaineiden vaikutukset

Huume	Akuuttivaikutukset	Pitkäkestoiset vaikutukset
Kannabis (marihuana ja hasis)	<p>Alussa: käyttäjän puheliaisuus, iloisuus, estojen katoaminen, voimakas nälän tunne, pulssin kiihtyminen ja silmien verestäminen (punertavat silmät).</p> <p>Päihtymistilan myöhemmässä vaiheessa: käyttäjä on hiljainen, syrjäänvetäytyvä ja unelias.</p> <p>Väri-, valo- ja ääniaistimusten voimistuminen, paniikki-tilat ja pahoinvointi, lyhytmuistin ja suoriutumiskyvyn heikentyminen niin, ettei käyttäjä pysty suoriutumaan tarkkuutta ja keskittymistä vaativista tehtävistä.</p>	<p>Psyykkinen riippuvuus, apatia, haluttomuus kohdata haasteita, kiinnostuksen katoaminen hygieniaan ja seksiin sekä sosiaalisten kontaktien välttely.</p> <p>Riski sairastua masennukseen ja skitsofreniaan.</p>
Amfetamiini	<p>Kiihottaa käyttäjän keskushermostoa. Hyvänolon tunne, energisyyden tunne, puheliaisuus, levottomuus, käyttäjä voi kokea itsensä voimakkaaksi ja yliver-taiseksi, aggressiivinen käytös.</p> <p>Ruokahalu vähenee, hengitys ja sydämen löntitiheys nopeutuvat, verenpaine kohoaa ja pupillit laajenevat. Suuremmat annokset aiheuttavat kuumeilua, hikoilua, päänsärkyä, näön hämärtymistä ja huimausta.</p>	<p>Psyykkinen riippuvuus, arvaamaton ja väkivaltainen käytös, aistiharhat, amfetamiinipsykoosi.</p> <p>Riski sairastua virustauteihin, esimerkiksi AIDSiin ja B- tai C-hepatiittiin (suonensisäinen käyttö).</p>
Kokaiini	<p>Välittömät vaikutukset hyvin lyhytkestoisia, puoliintumisaika vain 1–2 tuntia. Euforinen, energinen, puhelias ja henkisesti vireä ja voittamaton olo. Myös mietteläs, hermostunut tai pelokas olo. Laajentuneet pupillit ja veriset silmät.</p> <p>Väkivaltainen ja arvaamaton käytös</p> <p>Fyysisinä oireina kiihtynyt sydämen löntitiheys ja hengitys sekä verenpaineen ja ruumiinlämmön nousu.</p> <p>Unentarve ja ruokahalu vähenevät.</p>	<p>Fyysinen ja psyykkinen riippuvuus Rauhaton ja jännittynyt olo Univaikkeudet Harhat ja hallusinaatiot.</p> <p>Jatkuva nuuskaaminen aiheuttaa nenän tukkoisuutta, sierainten rohtumista ja nenän väliseinän reikiintymistä. Polttaminen aiheuttaa vaikeaa hengitysteiden ärsyyntymistä.</p> <p>Suonensisäisesti elimistön vauriot ja tulehdukset. Virus-taudit, esimerkiksi AIDS ja B- tai C-hepatiitti.</p>
Opiaatit	<p>Euforia, uneliaisuus, hengityksen hidastuminen, pahoinvointi, ummetus, kutina, sekavuus ja mielentilan nopeat muutokset, kipun lieveneminen.</p> <p>Pupillien supistuminen pieniksi pisteiksi ja kuiva suu.</p>	<p>Psyykkinen ja fyysinen riippuvuus. Jatkuva nuuskaaminen aiheuttaa nenän tukkoisuutta, sierainten rohtumista ja nenän väliseinän reikiintymistä. Polttaminen aiheuttaa vaikeaa hengitysteiden ärsyyntymistä.</p> <p>Suonensisäisesti elimistön vauriot ja tulehdukset. Virus-taudit esim. AIDSiin ja B- tai C-hepatiitti.</p>
LSD ja MDMA	<p>Vireystila lisääntyy, mieliala kohoaa, sosiaaliset estot vähenevät ja käyttäjä kokee lisääntynyttä yhteydentunnetta toisiin ihmisiin.</p> <p>Aistiharhat; värin kokemisen korostuminen ja valon välähdykset sydämentykytys, runsas hikoilu, ja unettomuus kuiva suu tai hampaiden narskutus ja leukalukko.</p> <p>Vaaratilanteet, jotka johtuvat heikentyneestä todellisuuden tajusta.</p>	<p>Psyykkinen riippuvuus.</p> <p>Aivojen serotoniinijärjestelmän muutokset, masennus, ahdistus, muisti- ja oppivaikkeudet.</p>
Bentsodiatsepiini	<p>Rentoutunut olotila, vähentää levottomuutta, väsymys, keskittymisvaikeudet, motoristen kykyjen heikentyminen, sekavuus, seksuaalinen haluttomuus ja väkivaltaisuus.</p> <p>Pupillien supistuminen pieniksi pisteiksi.</p>	<p>Vaurioittavat pitkällä käytöllä aivoja, kognitiivisten kykyjen puutokset.</p> <p>Herkästi riippuvuutta aiheuttava aine.</p>

2.1 Kannabis

Kannabis on hamppukasvi, joka kuuluu Cannabaceae-heimoon ja kotoisin Aasiasta. Kannabiksesta käytetään yleiskielessä synonyyminä myös sanaa marihuana, mutta todellisuudessa marihuanalla tarkoitetaan kannabiksen lajiketta, jota viljellään erityisesti korkean THC-pitoisuuden vuoksi. Marihuanasta on yleensä kyse silloin, kun kannabiksen kuivapainosta 0,3 prosenttia on THC:tä. THC eli tetrahydrokannabinoli on kannabiksen päihdyttävä ainesosa, joka aiheuttaa psykoaktiivisia vaikutuksia. Hamppukasveista on eristetty yli 400 kemiallista ainesosaa, joista lähes 80 on kannabinoideja. Hampusta voidaan eristää hartsia, joka on tahmea aine, jota saadaan kasvin trikomeista eli pienistä hartsirauhasista, jotka peittävät kasvin lehdet ja kukinnot. Hartsi sisältää runsaasti kannabinoideja ja näin THC:tä. Hampun hartsista valmistetaan ruskean väristä hasista sekä hasisöljyä. Marihuana, joka on hamppukasvin kukintoa, on yleensä miedoin kannabistuote, kun taas hasisöljy kaikista vahvinta. (Päihdelinkki 2025e; EUDA 2025.)

Kannabistuotteiden haaste päihteenä on, että niiden ominaisuudet vaihtelevat ja käyttäjän voi olla vaikea arvioida elimistönsä saamia annoksia. Lisäksi kannabista on jalostettu yhä vahvemmaksi THC-pitoisuudeltaan. Tämä lisää käytön akuutteja riskejä erityisesti kokemattomilla käyttäjillä ja suurkuluttajilla. Entistä vahvempi kannabis voi olla haitallisempaa myös siksi, että THC-pitoisuuden kasvaessa toisen ainesosan, kannabidiolin (CBD), suhteellinen osuus vähenee. CBD:n uskotaan lieventävän THC:n psyykkisiä vaikutuksia. (THL 2014, 1.) Kannabiksen vaikutukset käyttäjään riippuvat monista tekijöistä, kuten käytetystä lajikkeesta, sen vahvuudesta, CBD:n määrästä sekä käyttäjän mielentilasta ja seurasta. Myös muiden päihteiden käyttö ja käyttäjän kokemus vaikuttavat kannabiksen vaikutuksiin.

Kannabista voidaan nauttia joko polttamalla, esimerkiksi kannabissavukkeena, joka sisältää tupakkaa ja kannabista. Kannabista voi myös polttaa vesipiipusta tai bongin kautta. Lisäksi kannabista voidaan syödä esimerkiksi lisäämällä kannabisrouhetta erilaisiin leivonnaisiin. Kannabiksen polttaminen lisää hengitysteiden sairauksien riskiä, sillä kannabissavu sisältää enemmän tervaa kuin tavallinen tupakka. Savun syvään hengittäminen esimerkiksi vesipiipusta tai bongista lisää haitallisten aineiden pääsyä keuhkoihin ja verenkiertoon. Kannabista voidaan nauttia myös esimerkiksi lisäämällä kannabisrouhetta erilaisiin leivonnaisiin. Suun kautta nautittuna kannabiksen haitalliset aineet eivät pääse keuhkoihin, mutta puolestaan annoksen suuruutta on vaikea kontrolloida, koska vaikutus alkaa myöhemmin ja on voimakkaampi kuin poltettuna. (EUDA 2025.)

Kannabiksen yleisiä välittömiä vaikutuksia ovat puheliaisuus, iloisuus, estojen katoaminen ja voimakas nälän tunne. Fyysisiä vaikutuksia ovat pulssin kiihtyminen ja silmien verestäminen. Sekä akuutin vaikutuksen aikana että päihtymystilan myöhemmässä vaiheessa käyttäjä voi muuttua hiljaiseksi, syrjäänvetäytyväksi ja uneliaaksi. Suuremmat annokset voivat aiheuttaa voimakkaampia vaikutuksia, kuten väri-, valo- ja ääniaistimusten voimistumista, paniikitiloja ja pahoinvointia. Vaikutuksiin kuuluvat myös lyhytmuistin ja suoriutumiskyvyn heikentyminen, mikä vaikeuttaa tarkkuutta ja keskittymistä vaativien tehtävien suorittamista. Tutkimusten mukaan kannabiksen pitkäaikainen käyttö voi nostaa riskiä sairastua masennukseen tai skitsofreniaan. (Päihdelinkki 2025e.)

2.2 Amfetamiini

Amfetamiini eli alfametyylifenetyyliamiini on stimulanttien ryhmään kuuluva synteettinen päihde, joka vaikuttaa keskushermostoon lisäämällä dopamiinin ja noradrenaliinin vapautumista.

Stimulantilla tarkoitetaan ainetta, joka kiihdyttää keskushermostoa. Laillisia stimulantteja ovat esimerkiksi kofeiini ja nikotiini. Stimulantteja käytetään sekä viihdekäytössä että lääketieteessä. Esimerkiksi ADHD:n ja narkolepsian hoidossa stimulanteista voi olla hyötyä. Tällöin stimulantteja tulee käyttää vain lääkärin ohjeiden mukaisesti. (Päihdelinkki 2025c.)

Amfetamiinin pohja on väritön haihtuva öljy, joka ei liukene veteen. Yleisimmin laitton päihteenä käytetty amfetamiini on sulfaattisuolan muodossa. Se voi olla valkoista tai kellertävää jauhetta, joka taas liukenee veteen. Amfetamiinia sisältävissä tableteissa voi olla logoja, jotka ovat samanlaisia kuin ekstaasitablettien logot, mutta myös jauheet ovat todella yleisiä. Amfetamiinia voidaan nauttia suun kautta, nuuskata sekä harvemmin pistää suonensisäisesti. Toisin kuin metamfetamiinin hydrokloridisuola, amfetamiinisulfaatti ei ole riittävän haihtuvaa poltettavaksi. Suun kautta nautittuna annos voi vaihdella useista kymmenistä useisiin satoihin milligrammoin riippuen amfetamiinin puhtaudesta. (EMCDDA 2011,7.)

Amfetamiinin vaikutusten voimakkuus ja kesto riippuvat aineen puhtaudesta, annoksen koosta, käytötavasta ja henkilökohtaisesta herkkydestä. Suonensisäisesti käytettynä vaikutukset alkavat välittömästi ja kestävät jopa kuusi tuntia. Amfetamiini lisää valppautta, jännitystä ja hyvän olon tunnetta. Jo pieni määrä aktivoi motorisesti, älyllisesti ja sosiaalisesti, sillä fyysinen energia lisääntyy, ajatukset juoksevat nopeasti ja puheliaisuus kasvaa. Suuret annokset voivat aiheuttaa voimakasta euforiaa, voiman ja seksuaalisuuden tunteita, mutta myös levottomuutta, jännitystä, epävakautta ja impulsiivisuutta. Mitä suurempi annos, sitä todennäköisemmin käyttäjä kokee ahdistusta ja vainoharhaisuutta. Amfetamiini poistaa nälän ja väsymyksen tunteen. Se nostaa verenpainetta ja sydämen lyöntitiheyttä, mikä voi aiheuttaa rintakipuja, rytmihäiriöitä ja hengenahdistusta sekä laajentaa silmien pupilleja. Suuret annokset voivat johtaa pakonomaiseen fyysiseen aktiivisuuteen ja hienomotorisen kontrollin vaikeutumiseen. (Päihdelinkki 2025c.)

2.3 Kokaiini

Kokaiini eli kokaiinihydrokloridi on luonnontuote, joka uutetaan kokapensaasta lehdistä. Tämä trooppinen pensas kasvaa laajalti Andien vuoristossa Etelä-Amerikassa ja on ainoa tunnettu kokaiinin luonnollinen lähde. Kokaiinia tuotetaan yleensä suolahappona, ja sillä on rajoitettua lääketieteellistä käyttöä paikallispuudutteena. Crack on kokaiinin poltettava muoto. Kokaiini on valkoinen jauhe, kun taas crack-kokaiini muistuttaa useimmiten pieniä kiviä. Kokaiinilla on samankaltainen psykomotorinen stimuloiva vaikutus kuin amfetamiinilla. Se lisää välittäjäaineiden pitoisuuksia sekä noradrenaliiniergisisessä että dopamiiniergisisessä synapsissa ja toimii myös puudutusaineena. (EUDA 2025.)

Kokaiini vaikuttaa psyykkisesti niin, että se kiihdyttää, piristää, parantaa suorituskykyä ja nostaa mielialaa. Se poistaa myös sosiaalisia estoja ja nostaa itsetuntoa, mutta samalla nopeatkin mielialavaihtelut ovat yleisiä. Fyysisiä vaikutuksia ovat takykardia, verenpaineen nousu ja ruokahalun heikkeneminen. Kokaiini aiheuttaa voimakasta psykologista riippuvuutta ja erityisesti niillä, jotka polttavat crack-kokaiinia. (EUDA 2025.)

2.4 Opioidit

Opioidit ovat voimakkaita kipua lievittäviä aineita, jotka jaetaan luonnon opioideihin, puolisynteettisiin opioideihin, synteettisiin opioideihin sekä opioidipeptideihin, jotka ovat elimistössä luonnostaan esiintyviä peptidejä. Tästä esimerkkinä endorfiinit, jotka vaikuttavat keskushermoston

opioidireseptoreihin. (Duodecim 2025.) Suomessa vahvat lääkeopioidit ovat reseptilääkkeitä, mutta niitä käytetään myös ilman lääkärin määräystä, mikä luokitellaan lääkkeiden väärinkäytöksi. Väärinkäytöstä on kyse myös silloin, kun lääkkeitä käytetään suositeltua suurempina annoksina. Buprenorfiini on puolisynteettinen valmistettu opioidi, joka on Suomessa yleisimmin väärinkäytetty opioidi. Buprenorfiinia käytetään myös korvaushoitolääkkeenä opioidiriippuvaisilla. Suomessa buprenorfiinia käytetään päihdetarkoitukseen enemmän kuin missään muualla Euroopassa. Muita yleisesti väärinkäytettyjä opioideja ovat oksikodoni, metadoni, kodeiini ja fentanyl. Näitä aineita käytetään joko suun kautta, nuuskaamalla tai suonensisäisesti, ja buprenorfiinia käytetään usein juuri pistämällä. (Päihdelinkki 2025b.)

Lääkkeiden väärinkäyttö on Suomessa harvinaisempaa kuin kannabiksen käyttö, mutta yleisempää kuin amfetamiinin käyttö. Yli puolet päihdetutkimukseen osallistuneista raportoi käyttäneensä unilääkkeitä, rauhoittavia lääkkeitä tai kipulääkkeitä ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen, vaikkakin väestötasolla ainoastaan noin prosentti suomalaisista raportoi opioidien väärinkäytöstä vuonna 2018. (THL 2018.)

Kaikki opioidit lievittävät kipua ja tuottavat usein euforisia tuntemuksia. Ne voivat myös lievittää emotionaalista kärsimystä. Lääkekäytössä opioideja käytetään yskän hillitsemiseen, koska ne poistavat yskänrefleksin. Opioidiriippuvaisilla vieroitusoireiden välttäminen tai lievittäminen on usein tärkein vaikutus. Opioidien haittavaikutuksiin kuuluvat ummetus, pahoinvointi, oksentelu, huimaus ja ihon kutina. Ne voivat myös heikentää muistia ja keskittymiskykyä. Opioidien vaikutuksen alaisena silmien pupillit voivat supistua pieniksi pisteiksi ja syljen tuotanto vähentyä. (Päihdelinkki 2025b.)

Heroiini eli diasetyylimorfiini on puolisynteettinen johdos morfiinista, jota saadaan oopiuminikosta. Lounais-Aasiasta peräisin oleva heroiini on ruskeaa jauhetta, joka esiintyy tavallisesti vapaan emäksenä aineena, eikä se liukene veteen, mutta liukenee orgaanisiin liuottimiin. Harvinaisempi Kaakkois-Aasiasta peräisin oleva heroiini on yleensä valkoista jauhetta hydratoituneen suolahapposuolan muodossa, joka taas liukenee veteen, mutta ei liukene orgaanisiin liuottimiin. Katukaupassa heroiinia jatketaan muilla jauheilla kuten glukosilla, ja sen väri vaihtelee ruskean ja valkoisen välillä. Myös vahvuus vaihtelee katukaupassa runsaasti. Heroiinin käyttö voi aiheuttaa voimakkaita fyysisiä ja psyykkisiä vaikutuksia, kuten euforian ja voimakkaan rentoutumisen tunteen. Käyttäjä voi kuitenkin kokea vakavia vieroitusoireita, mikä tekee riippuvuudesta irrottautumisen vaikeaksi. Heroiinia käytetään yleisesti injektioimalla, nuuskaamalla tai polttamalla, ja sen käyttö liittyy riskiin yliannostuksesta ja vakavista terveysongelmista. (EUDA 2025; Päihdelinkki 2015b.)

Heroiinia tavataan nykyään Suomessa vain harvoin, sillä sen on syrjäyttänyt buprenorfiinin ja muiden lääkeopioidien käyttö. Puolestaan muualla Euroopassa heroiini on yleisimmin injektiona käytetty huume, ja sitä esiintyy erityisesti Länsi- ja Keski-Euroopassa. Suomen tilannetta kuvastaa hyvin se, että vuonna 2019 oikeuskemiallisissa kuolinsyytutkimuksissa todettiin ainoastaan kaksi heroiinin huumausainelöydystä, kun taas buprenorfiinia tavattiin lähes 200 kertaa. (Rönkä ym. 2020, 87–89.)

2.5 LSD ja MDMA

LSD eli lysergidi on puolisynteettinen hallusinogeeni, jonka katsotaan kuuluvan niin sanottuihin klassisiin psykedeleeihin, jotka vaikuttavat serotoniinijärjestelmään. Nämä yhdisteet tuottavat väliaikaisia aistiharhoja. LSD:n isänä pidetään Albert Hofmannia, joka syntesoi ensimmäisenä

aineen vuonna 1938, mutta silloin aineen tutkimus jäi siihen. Vuonna 1943 Hofmann palasi LSD:n tutkimuksen pariin nauttimalla itse ainetta, kokien hyvin intensiivisiä tuntemuksia ja aistiharhoja pyöräillessään työpaikaltaan kotiin. Tämän jälkeen Hofmannin maailma mullistui ja tämä päivä tunnetaan yhä nimellä Bicycle Day, jolla kunnioitetaan ensimmäistä tarkoituksellista LSD-matkaa sekä kirjaimellisesti että henkisesti. Hofmann ymmärsi nopeasti, että LSD:sta voisi olla hyötyä terapeuttisessa käytössä ja useat potilaat saivatkin LSD:ta psykoterapian ohessa vuosien 1950–1965 aikana ennen kuin se karkaisi psykiatrisesta terveydenhuollosta ja luokiteltiin huumeksi. LSD kietoutui vahvasti 1960-luvun lopun hippikulttuuriin. (MacDonald & Saarti 2020, 142–144.) Vielä nykyään LSD mielletään bilehuumeeksi. LSD:ta käytetään erityisesti imeytetynä paperilappuihin sekä sokeripaloihin, mutta sitä esiintyy myös jauheina, tabletteina ja kapseleina. (EUDA 2025; Päihdelinkki 2025f.)

LSD:n käytön vaikutukset riippuvat merkittävästi käyttöympäristöstä. Tavanomaisella annoksella LSD herkistää aisteja, muuttaa ajan kulun kokemusta, voimistaa tunteita ja saa aikaan mielialanvaihteluita. Se vaikuttaa myös kognitiivisiin toimintoihin ja ajatteluun. Normaalisti aivot suodattavat osan mieleen nousevista ajatuksista, mutta LSD:n vaikutuksesta tämä suodatus vähenee, jolloin käyttäjä huomaa asioita, jotka tavallisesti jäisivät huomaamatta. Osa näistä havainnoista voi olla huvittavia, mutta toiset voivat aiheuttaa ahdistusta ja stressiä. (Päihdelinkki 2025f.)

LSD:n vaikutuksesta käyttäjän suhtautuminen itseensä voi muuttua, ja hän voi tuntea yhteyttä muihin ihmisiin tai maailmankaikkeuteen. Vaikutuksen voimakkuus riippuu annoksesta: pienillä annoksilla vaikutus voi olla lähes huomaamaton, kun taas suurilla annoksilla kokemukset voivat olla lähes mystisiä. Suurilla annoksilla aistien sekoittuminen (synestesia) ja hallusinaatiot ovat yleisempiä. Kokemuksia on usein vaikea kuvailla, mutta tyypillisesti käyttäjä muistaa niiden johduvan LSD:sta eikä sekoita niitä todellisuuteen. Aidot hallusinaatiot ovat suhteellisen harvinaisia tavanomaisilla annoksilla. (Päihdelinkki 2025f.)

MDMA eli metyleenidioksimetamfetamiini tunnetaan useimmin nimellä ekstaasi. Se luokitellaan päihteenä vaihtelevasti sekä stimulantteihin että psykedeeleihin ja on täysin synteettinen huume eikä sitä tavata luonnossa. Puhdas MDMA on kiteistä, vaaleaa jauhetta, mutta sitä käytetään yleensä suun kautta otettavina ekstaasitabletteina, jotka useimmiten valmistetaan Euroopassa. Ekstaasitablettien MDMA-pitoisuudet voivat vaihdella huomattavasti. Ekstaasitableteissa on usein tunnusomainen logo, joka edustaa tabletin valmistajaa. MDMA toimii keskushermostoa stimuloivana aineena ja sillä on heikko hallusinogeeninen ominaisuus, joka kuvataan tarkemmin lisääntyneenä aistien herkkyytenä. Sen läheinen sukulainen on metafetamiini. (EUDA 2025.)

MDMA vaikuttaa aivoissa lisäämällä serotoniinin ja dopamiinin toimintaa. Vaikutus alkaa noin 30–60 minuutin kuluttua aineen ottamisesta ja kestää annoksesta riippuen noin 5–6 tuntia. Vaikutusten voimakkuuteen vaikuttavat muun muassa annoksen koko, henkilökohtainen aineenvaihdunta, paino, nestetasapaino, fyysinen rasitus sekä sydän- ja verenkiertoelimistön kunto. Ekstaasitablettien vaikutukset riippuvat niiden sisällöstä, ja Suomessa vuosina 2013–2016 takavarikoiduista ekstaasitableteista osa ei sisältänyt lainkaan MDMA:ta. Yleisimmin ekstaasitabletit sisältävät MDMA:n lisäksi erilaisia psykedeelejä, stimulantteja sekä lääketeollisuudessa käytettyjä sidos- ja jatkeaineita. (Päihdelinkki 2025a.)

MDMA:n vaikutuksia ovat sosiaalisuuden, empatiakyvyn ja yhteyden tunteen lisääntyminen, keskittymiskyvyn paraneminen, hyvinvoinnin tunteen ja energisyyden lisääntyminen sekä herkistyminen positiivisille tunteille. Tällöin negatiiviset tunteet, kuten pelko ja ahdistus, menettävät merkitystään. Näköaistimuksissa voi tapahtua lieviä muutoksia, minkä vuoksi MDMA luokitellaan

toisinaan hallusinogeneihin tai psykedeeleihin. Muita ja negatiivisempia vaikutuksia ovat ruokahaluttomuus, suun kuivuminen, keskittymisvaikeudet, leukojen jäykistyminen, huimaus, levottomat jalat sekä vaikeudet säädellä kehon lämpötilaa. Myös lihaskrampit, silmien nykivä liike ja pahoinvointi ovat melko tavallisia. Ekstaasin käyttöön liittyy myös kohonnut ahdistuksen ja paniikki-kohtausten riski. Negatiiviset sivuvaikutukset ovat naisilla hieman yleisempiä kuin miehillä, ja niiden todennäköisyys kasvaa annoskoon kasvaessa. Vaikutuksen loputtua ja käytön jälkeisinä päivinä voi ilmetä väsymystä, alakuloisuutta, ruokahaluttomuutta, keskittymisvaikeuksia ja/tai univaikeuksia. (Päihdelinkki 2025a.)

Kuten LSD:n kohdalla, myös MDMA:n mahdollisuuksia terapian apuvälineenä tutkittiin 1900-luvun loppupuolella, mutta aine levisi Yhdysvalloissa ja Euroopassa osaksi juhlimiskulttuuria, mikä johti aineen kieltämiseen ja tutkimusten loppumiseen. 2010-luvulla tutkimuksellinen kiinnostus on herännyt uudestaan, ja MDMA:ta on tutkittu muun muassa posttraumaattisen stressioireyhtymän hoidossa. Akuutit riskit liittyvät lämpöhalvaukseen, sillä MDMA nostaa kehon lämpötilaa ja verenpainetta. Yhdistettynä fyysiseen rasitukseen, kuten tanssimiseen, voi varomattomasta käytöstä seurata nestehukka ja kehon vaarallinen ylikuumeneminen. Ekstaasi on yhdistetty Euroopassa useisiin äkillisiin kuolemantapauksiin, jotka ovat johtuneet joko MDMA:sta tai muista ekstaasitablettien sisältämistä aineista. Jatkeaineista erityisen vaarallisena pidetään PMMA-yhdistettä, jota on löytynyt myös Suomessa myytävistä ekstaasitableteista. (Päihdelinkki 2025a.)

2.6 Bentsodiatsepiinit

Bentsodiatsepiinit ovat rauhoittavia lääkkeitä, joita käytetään ahdistuneisuuden, pelkojen ja uni-häiriöiden hoitoon. Bentsodiatsepiineja käytetään myös epilepsian, lihaskouristusten ja alkoholin vieroitusoireiden hoitoon. Vaikka bentsodiatsepiinit ovat tehokkaita lyhytaikaisessa käytössä, niiden pitkäaikainen käyttö voi johtaa riippuvuuteen ja toleranssin kehittymiseen, jolloin tarvitaan suurempia annoksia saman vaikutuksen saavuttamiseksi. Yleisiä haittavaikutuksia ovat väsymys, huimaus, muistivaikeudet, sekavuus ja riippuvuuden kehittyminen. (Duodecim 2025.)

Bentsodiatsepiinit jaetaan niiden puoliintumisaikansa perusteella lyhyt- ja pitkävaikutteisiin. Lyhytvaikutteisiin kuuluu esimerkiksi alpratsolaami, jonka puoliintumisaika on 6–12 tuntia. (EUDA 2025.) Kauppanimiä Suomessa ovat esimerkiksi Alpraxolam, Alprox sekä Xanor (Fimea 2025). Alpratsolaamia käytetään erityisesti masennuksen, vaikean ahdistuksen ja paniikkihäiriön hoitoon. (EUDA 2025.) Itä-Euroopasta tuodaan päihdepiireissä tunnettua Suomessa laitonta Ksalolia. Ksalolia valmistetaan yleensä kotitekoisissa laboratorioissa tuotemerkin nimissä, vaikka todellisuudessa kyse on väärennöksestä, jonka sisältö ei ole välttämättä alpratsolaamia (Yle 2022).

Klonatsepaami on bentsodiatsepiini, jolla on keskipitkä puoliintumisaika. Klonatsepaamia käytetään erityisesti epilepsian hoidossa ja sen tunnetuin kauppanimi on Rivatril. Diatsepaami puolestaan luokitellaan pitkävaikutteiseksi bentsodiatsepiiniksi, jota käytetään muun muassa psyykkisten jännitystilojen ja unettomuuden hoitoon. Sitä käytetään myös epilepsialääkkeenä, lihasrelaksanttina sekä toimenpiteiden esilääkityksenä. (EUDA 2025.) Suomessa diatsepaamia myydään tuotenimillä Diapam, Medipam ja Stesolid (Fimea 2025).

Tavallisia haittavaikutuksia ovat väsymys, uneliaisuus, voimattomuus, lihasheikkous sekä suorituskyvyn ja tarkkaavaisuuden heikkeneminen, mikä voi aiheuttaa ongelmia liikenteessä ja työelämässä sekä lisätä tapaturmariskiä. Nämä haittavaikutukset ovat yleisiä hoidon alussa, mutta ne lievittyvät käytön jatkuessa ja niille kehittyy nopeasti toleranssi. Erityisesti lyhytvaikutteiset

bentsodiatsepiinit voivat aiheuttaa muistin häiriöitä, mutta myös muut valmisteet voivat pitkäaikaisessa käytössä heikentää muistia. Pitkäaikainen käyttö voi lisäksi aiheuttaa tunteiden latistumista tai altistaa masennusoireille. Joissakin tapauksissa bentsodiatsepiinit voivat aiheuttaa paradoksaalisen reaktion, jonka oireina ovat kiihtynyt ja aggressiivinen käyttäytyminen sekä ahdistuneisuuden paheneminen. (Päihdelinkki 2025d.)

Bentsodiatsepiinien merkittävin ja vakavin haittavaikutus on niiden aiheuttama lääkeriippuvuus, joka voi johtaa vieroitusoireisiin käytön lopettamisen jälkeen. Kaikki bentsodiatsepiinit voivat aiheuttaa voimakasta sekä psyykkistä että fyysistä riippuvuutta. Bentsodiatsepiineja käyttö yhdessä muiden keskushermostoa lamaavien lääkkeiden, alkoholin ja huumausaineiden kanssa on melko yleistä. Sekakäytöllä pyritään tehostamaan näiden muiden aineiden tai bentsodiatsepiinien vaikutuksia. Tällainen päihde- ja väärinkäyttö lisää merkittävästi hengenvaarallisen yliannostuksen tai tapaturmien riskiä, joista yksi on hengityslama. (Päihdelinkki 2025d.)

3 Suomenkielinen huumeslangi

3.1 Aineiston esittely

Kirjallisuuskatsauksen aineiston keräämisessä käytettiin systemaattista lähestymistapaa. Ensin määriteltiin hakusanat ja -ehdot, joiden avulla varmistettiin, että löydettyt artikkelit olivat relevantteja tutkimusaiheelle. Hakusanoina käytettiin aluksi esimerkiksi "huumeslangi", "suomalainen huumeslangi" ja "slangisanat". Kävi kuitenkin ilmi, että ainoastaan hakusanalla "huumeslangi" saatiin esiin tälle tutkimukselle relevantteja tuloksia. Siksi kahdesta muusta hakusanasta luovuttiin. "Huumeslangi" -hakusanalla saatiin yhteensä 14, joista aineistoon valikoitui kolme artikkelia. Potentiaalisia artikkeleita oli aluksi viisi, mutta näistä kaksi jätettiin pois, kun artikkeleihin tutustui yksityiskohtaisemmin.

Aineisto kerättiin käyttämällä Google Scholar -palvelua. Palveluun asetettiin hakusana "huumeslangi". Haun tuloksista valittiin kaikki artikkelit, joista löytyi suomalaisia huumeslangisanoja sekä ne olivat korkeintaan 20 vuotta vanhoja. Tämä ikärajaus tehtiin, koska kieli ja slangi kehittyvät nopeasti, ja vanhemmat artikkelit eivät välttämättä heijasta nykyistä kielenkäyttöä. Valitut artikkelit analysoitiin tarkasti ja niistä kerättiin kaikki relevantit huumeslangisanat. Näitä sanoja verrattiin keskenään, ja niiden käyttöä ja merkityksiä tutkittiin.

Seuraavaksi esitellään aineistoon valitut artikkelit. Ensimmäinen tutkimuksista on Heinon (2019) pro gradu -tutkielma Huumeidenkäyttäjien slangin verkkokeskusteluissa. Tutkielma käsittelee suomen kielen huumeaiheista slangisanastoa verkkokeskusteluissa. Aineistona on käytetty keskusteluja huumeidenkäyttäjien suosimalla keskustelupalstalla Psychoactive Vault. Viesteistä on poimittu huumeaiheiset slangisanat, ja niitä on analysoitu sananmuodostuksen ja käytön näkökulmasta. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mitä slangisanoja huumeidenkäyttäjät käyttävät ja miten nämä sanat ovat muodostuneet.

Tutkielman johdannossa Heino (2019) korostaa, että suomen kieli on paljon muutakin kuin tarkasti normitettua yleiskieltä. Hänen mielenkiintonsa suuntautuu alakielisiin, kuten murteisiin ja slangeihin, jotka rikastuttavat suomen kieltä. Tutkimuksessa keskitytään suomalaisten huumeidenkäyttäjien slangisanastoon. Tutkielmassa käsittelee seuraavia huumeita; kannabis,

amfetamiini, kokaiini, buprenorfiini, oksikodoni, heroini, LSD, MDMA ja bentsodiatsepiinit. Li-säksi Heino (2019) käsittelee myös huumeiden käytön ympärille sijoittuvaa aineistoa.

Tutkielman tuloksia käytetään tämän opinnäytteen aineistona, joten niitä ei ole tarvetta avata tässä kohtaa. Heinon (2019) tutkielman johtopäätökset osoittivat sen, että huumeidenkäyttäjillä on rikas ja monipuolinen oma slanginsa, joka sisältää sekä suomenkielisiä että vierasperäisiä sanoja. Slangisanat ovat usein humoristisia ja ironisia, ja ne luovat yhteisöllisyyttä käyttäjien välille. Slangin käyttö nopeuttaa keskustelua ja luo kirjoittajan käyttämään kieleen rentoa ja letkeää yleisvaikutelmaa. Huumeslangi myös muuttuu koko ajan, ja uusia sanoja syntyy jatkuvasti.

Seuraava aineistossa käytetty tutkimus on Kontolan (2024) kandidaatin tutkielma *Finnish Drug Slang and the Influence of English on Its Formation*, joka tarkastelee suomenkielistä huumeslangia ja englannin kielen vaikutusta sen muodostumiseen. Tutkimus analysoi suomalaisen huumeslangin muodostumista, englannin kielen vaikutusta termien luomisessa sekä eroavaisuuksia viihdekäyttöön tarkoitettujen huumeiden ja lääkeaineiden slangin välillä. Tutkimuksen aineisto on kerätty Finnish Dark Web Marketplace Corpus -korpuksesta, joka sisältää yhteensä 3 104 515 viestiä. Tämä korpus tarjosi laajan ja autenttisen näkymän suomalaiseen huumeslangiin, sillä se sisälsi viestejä, jotka on kirjoitettu aidossa kontekstissa huumekaupan ympärillä. Kontola (2024) käsittelee tutkielmassaan kannabista, stimulantteja, psykedeelejä, MDMA:ta ja ekstaasia sekä lääkevalmisteita.

Kolmas aineistossa käytetty tutkimus on Hämäläisen ja Ruokolaisen (2021) *Kukkaa, amfea, subua ja essoja: Huumausaineiden slanginimitykset Tor-verkon suomalaisella kauppapaikalla* käsittelee suomalaista huumeslangia, erityisesti Tor-verkossa toimineen Torilauta-sivuston keskusteluissa vuosina 2017–2020 käytettyjä huumausaineiden nimityksiä. Tutkimuksessa tarkastellaan, mitkä ovat yleisimpiä nimityksiä eri huumausaineille, miten nämä tulokset suhteutuvat aiempiin tietoihin huumeslangista, ja millaisia yleisiä trendejä huumeiden slanginimityksissä on havaittavissa. Tutkimus analysoi huumausaineiden nimityksiä ja niiden esiintymistiheyttä sekä pyrkii selittämään nimitysten yleisyyttä tai harvinaisuutta avaamalla niiden merkityksiä, historiaa ja kielellistä taustaa. Analyysi keskittyy pääasiassa slanginimityksiin, mutta tutkimuksessa esitetään myös huumausaineiden yleiskielisten nimitysten sekä lääkevalmisteiden tuotenimien lukumäärät aineistossa.

Tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää paremmin suomalaista huumeslangia ja sen käyttöä huume yhteisöjen sisäisissä keskusteluissa. Lisäksi tutkimus pyrkii tarjoamaan tietoa huumeslangin funktioista, kuten ryhmäidentiteetin vahvistamisesta ja keskustelujen tekemisestä ulkopuolisille vaikeammin ymmärrettäviksi. Tutkimuksen aineistona on käytetty satunnaisotosta Torilaudalta automatisoidusti kerätystä korpuksesta. Tämä korpus sisältää kaikki Torilaudalle lähetetyt viestit ajalta 26.8.2019–20.5.2020, joka tarkoittaa yhteensä 1 963 612 viestiä 481 882 eri keskusteluketjusta. Analysoituun otokseen valittiin korpuksesta 3 000 keskusteluketjun avausviestiä, jotka on julkaistu huumekauppaan tarkoitetuilla keskustelualueilla. (Hämäläinen ym. 2021, 134.)

Kontolan (2024) ja Hämäläisen ym. (2021) tutkimuksien pohjana on käytetty samaa korpusta, mutta koska Hämäläisen ym. (2021) tutkimuksessa on otettu 3 000 viestin satunnaisotos korpuksesta tarkoittaa se sitä, että tutkimuksien aineistossa on tarpeeksi vaihtelua ja että molemmat tutkimukset tuovat lisäarvoa aineistoon.

Aineiston läpikäyntiin ja analyysin tekemiseen on käytetty keskustelua Copilot-tekoälysovelluksen kanssa.

3.2 Kannabisaineinen sanasto

Taulukko 2: Kannabisaiheinen sanasto

Kannabis	HEINO 19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Tarkenne
Blosse	x			kannabissavuke
Blossi	x		x	kannabissavuke
Buddha			x	kannabiksen kukinto
Budha			x	kannabiksen kukinto
Budi	x	x	x	kannabiksen kukinto
Dulla			x	kannabis
Dädä		x		kannabis
Dänkki		x	x	erityisen thc- pitoista kannabista
Ganja	x			kannabis
Gugu			x	kannabis
Haabero		x		kannabis
Hamppu	x			kannabis
Hasa		x	x	hasiksen nimitys
Hasis		x	x	hasiksen nimitys
Hatsi			x	kukinto / savuke
Hitti		x		kannabiksen käyttöannos
Jazzi tupakka		x		kannabissavuke
Jointti		x		kannabissavuke
Kukinto		x	x	kannabiksen kukinto
Kukka	x	x	x	kannabiksen kukinto
Mari		x		marihuana
Marijuona		x		marihuana
Nugetti		x	x	kannabiksen kukinto
Nuoho		x		kannabis
Nuppu		x	x	kannabiksen kukinto
Paja	x	x	x	kannabis
Pajari	x	x		kannabis
Pajat	x			kannabis
Pajatso	x			kannabis
Paukku	x			kannabiksen käyttöannos
Pilvi	x	x	x	kannabis
Poltto	x	x	x	kannabis
Qq		x	x	kannabiksen kukinto
Rairai Ruoho		x		kannabis
Ruoho		x		kannabis
Sauhu	x	x	x	kannabiksen polttaminen
Savu	x	x	x	kannabiksen polttaminen
Spliffi		x		kannabissavuke
Vihree	x			kannabis
Vihreä	x			kannabis
Vihreä Kulta	x			kannabis

Kannabis	HEINO 19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Tarkenne
Weed			x	kannabis
Weedi		x		kannabis
Zaza		x		kannabis
Yhteensä	18	28	21	44

Taulukossa 2 näemme kaikki 45 aineistossa tavattua huumeslangi-ilmausta kannabikselle. Kannabikseen liittyviä puhekielisiä ilmaisuja löytyi kaikista eniten. Tätä selittää se, että kannabis on yleisin huume Suomessa. Heino (2019) esittelee yhteensä 18 erilaista termiä kannabikselle, Kontola (2024) yhteensä 28 ja Hämäläinen ym. (2021) yhteensä 21 huumesanaa. Sanat *budi*, *kukka*, *paja*, *pilvi*, *poltto*, *sauhu* ja *savu* löytyivät kaikista kolmesta aineiston teoksesta. Mielenkiintoista oli se, että Heinin (2019) mukaan pilvi on yleisin nimitys kannabikselle, kun taas Hämäläinen ym. (2021) on samaa mieltä sen yleisestä tunnettavuudesta, mutta sanaa pilvi oli esiintynyt aineistossa vain vähän. Kontolan (2024) mukaan paikallinen sana pilvi puolestaan elää vahvasti rinnakkain amerikkalaisvaikutteisten huumesanojen kanssa. Sana *pilvi* viittaa kannabiksen aiheuttamaan leijuvaan olotilaan.

Paja, *pajat* ja *pajari* ovat yleisiä nimityksiä, mutta niiden alkuperä on epäselvä. Myös pajatso viittaa kannabikseen ja saattaa olla johdettu sanoista *paja* ja *pajari*. *Budi* puolestaan on johdettu englanninkielisestä sanasta "bud", joka tarkoittaa kukan kukintoa ja tämä viittaa selvästi marihuunaan. Sanoja *nuppu* ja *nugetti* voidaan käyttää kahdella hieman erilaisella tavalla. Joko kannabiksen nimityksinä, mutta myös täsmentämään, että tuote sisältää pelkästään kannabiksen kukintoa eikä sen oksia, lehtiä tai muita kasvion osia, joiden päihdyttävä vaikutus on heikompi. Esimerkiksi lause "*kukka on pelkkää nuppua*" havainnollistaa, että kirjoittaja erottaa sanojen kukka ja nuppu merkitykset toisistaan. Huomionarvoista on, että nupun englanninkielistä vastinetta *budi* tai yleiskieliseltä merkitykseltään samankaltaisia sanoja *kukka* ja *kukinto* ei käytetä samalla tavoin kahdessa eri merkityksessä. (Hämäläinen ym. 2021, 139–140.)

Heinin (2019) mukaan sana *paukku* viittaa nopeaan päihtymykseen tai päihtymystilan voimistumiseen. *Poltto* on mielenkiintoinen, sillä sitä käytetään itse aineen synonyymina, vaikka se yleiskielessä tarkoittaa polttamista. Eli poltto-sanaa käytetään substantiivina, vaikka yleiskielessä samalla sanalla tarkoitettaisiin tekemistä. *Savu* ja *sauhu* viittaavat puolestaan kannabiksen polttamiseen, ja ne ovat peräisin tupakointiaiheisesta slangista. *Hatsi* on yleinen nimitys, joka esiintyy monissa eri muodoissa ja yhteyksissä. *Hatsi* voi tarkoittaa sekä kannabiksen kukintoa että kannabissavuketta. Sanaa käytetään usein kuvaamaan kannabiksen käyttöä ja sen aiheuttamaa päihtymystilaa. Esimerkiksi lauseessa "*tarjota hatsit*" tarkoitetaan kannabiksen tarjoamista toiselle henkilölle.

Kukka viittaa hampukasvin kukkaan, jota poltetaan. *Hamppu* on suoraan hampukasvin nimestä johdettu nimitys. *Vihreä* ja *vihree* puolestaan viittaavat kasvin väriin. *Blossi* ja *blosse* ovat nimityksiä, joiden alkuperä on epäselvä, mutta ne juontavat juurensa vieraskieliseen sanastoon. *Vihreä kulta* puolestaan on metaforinen nimitys, joka korostaa kasvin arvoa ja merkitystä. Termi vihreä viittaa kannabiksen väriin, kun taas kulta symboloi sen arvokkuutta ja haluttavuutta. Tämä nimitys heijastaa kannabiksen kysyntää ja sen taloudellista arvoa, erityisesti laittomilla markkinoilla. Samankaltaisia metaforisia nimityksiä käytetään myös muissa yhteyksissä, kuten "musta kulta" viittaamaan öljyyn. (Heino 2019, 35.)

Kontolan (2024) mukaan *dänkki* on johdettu englanninkielisestä sanasta *dank*, joka kuvaa korkealaatuista kannabista. Jo mainittu kannabiksen kukintoa tarkoittava *nugetti* on johdettu englanninkielisestä sanasta *nugget*, joka tarkoittaa kannabiksen kukintoa. *Ruoho* on myös yleinen nimitys kannabikselle. *Weedi* on johdettu englanninkielisestä sanasta *weed*, joka tarkoittaa ruohoa. *QQ/qq* on puolestaan lyhenne sanasta kukka. *Mari* on lyhennetty versio slangisanasta marijuana. *Jazzi tupakka* on humoristinen nimitys, joka viittaa kannabikseen, ja on saanut vaikutteita amerikkalaisesta huumeslangista. Uudempi termi *zaza* on levinnyt internetin, hip-hopin ja meemikulttuurin kautta Suomeen. Tämä termi on esimerkki siitä, miten englannin kieli ja amerikkalainen huumeekulttuuri vaikuttavat suomalaiseen huumesanastoon. Monet slangisanat ovat saaneet vaikutteita englannista ja niitä on mukautettu suomen kieleen esimerkiksi lisäämällä ”-i”-pääte, kuten esimerkiksi jo mainitut *budi*, *dänkki*, *weedi*. Lisäksi kannabiksen savukkeista käytetään englannista lainattuja termejä, kuten *jointti* (*joint*) ja *spliffi* (*spliff*).

3.3 Amfetamiiniaiheinen sanasto

Taulukko 3: Amfetamiiniaiheinen sanasto

Amfetamiini	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
A,aa			x	amfetamiini
Alakerta			x	amfetamiini
Alis			x	amfetamiini
Amfe	x	x	x	amfetamiini
Amffe	x		x	amfetamiini
Amppele	x		x	amfetamiini
A-vitamiini			x	amfetamiini
Lirpakka	x			amfetamiini
Meta			x	<i>metamfetamiini</i>
Piiska	x	x	x	amfetamiini
Piri	x	x	x	amfetamiini
Pirjo	x			amfetamiini
Pore	x		x	amfetamiini
Pöhinä	x		x	amfetamiini
Pörri			x	amfetamiini
Speed		x	x	amfetamiini
Speedi		x	x	amfetamiini
Speedy		x		amfetamiini
Spiidi		x		amfetamiini
Sulfa			x	amfetamiinisulfaatti
Sulffa			x	amfetamiinisulfaatti
Vauhti	x	x	x	amfetamiini
Vipinä			x	amfetamiini
Virta	x		x	amfetamiini
Yhteensä	11	8	20	25

Taulukossa 2 näemme kaikki aineistosta löytyneet amfetamiiniin viittaavat huumeslangisanat. Heino (2019) esittelee 11 eri slangisanaa, Kontola (2024) 8 ja Hämäläinen ym. (2021) 20 ilmaisu. Yhteensä amfetamiinille löytyi 25 slangi-ilmaisu, mikä on huomattavasti vähemmän kuin kannabikselle. Tätä selittää kannabiksen yleisyys. Ilmaisut *amfe*, *piiska*, *piri* ja *vauhti* löytyivät jokaisesta aineiston teoksesta. Heinon (2019) tutkimuksessa yleisin amfetamiinin slanginimitys on *piri*, joka esiintyy monissa eri muodoissa ja konteksteissa. Myös Kontolan (2024) mukaan *piri* on hyvin yleinen ilmaisu amfetamiinille. Piri-sanaa käytetään myös yhdyssanojen osana, kuten *pirikuuri*, jolla tarkoitetaan amfetamiinin käyttöjakso ja *piriputki*, jolla puolestaan ilmaistaan pitkäaikaista amfetamiinin käyttöä. Toinen nimitys on *amfe* ja *amffe*, joka on tyypistetty muoto amfetamiinista. *Amfe*-sanaa käytetään myös yhdyssanojen osana. Esimerkki tästä on *amfepäissään*, joka kuvaa tilannetta, jolloin ollaan amfetamiinin vaikutuksen alaisena.

Vauhti on metaforinen nimitys, joka viittaa amfetamiinin aikaansaamaan vauhdikkaaseen olotilaan. *Vauhti*-sanaa käytetään myös yhdyssanojen osana, kuten *vauhtipäät*, jolla tarkoitetaan amfetamiinin käyttäjiä. *Pore* on toinen metaforinen nimitys, joka viittaa amfetamiinin vaikutukseen. *Pöhinä* on yleiskielen sana, joka on saanut huumeslangissa uuden merkityksen amfetamiinin nimityksenä. *Pirjo* on naisen nimi, joka on saanut uuden merkityksen amfetamiinin nimityksenä. *Amppele* on yleiskielen sana, joka tarkoitetaan riippuvaa kukka-astiaa, mutta huumeslangissa se viittaa amfetamiiniin. *Virta* on metaforinen nimitys, joka viittaa amfetamiinin aikaansaamaan energian lisäykseen. *Piiska* on puolestaan metaforinen nimitys, joka viittaa amfetamiinin piristävään vaikutukseen. *Lirpakka* on mielenkiintoinen ilmaus, jolla ei ole yleiskielistä merkitystä, mutta joka huumeslangissa tarkoittaa amfetamiinia. (Heino 2019, 43.)

3.4 Kokaiiniaisainen sanasto

Taulukko 4: Kokaiiniaisainen sanasto

Kokaiini	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
Coca		x		kokaiini
Cola		x	x	kokaiini
Jeppe		x		kokaiini
Keula			x	kokaiini
Koka		x		kokaiini
Kokkeli	x		x	kokaiini
Koksu	x	x		kokaiini
Kola	x	x	x	kokaiini
Lumi	x	x		kokaiini
Pertti			x	kokaiini
Ylis		x	x	kokaiini
Yläkerta		x	x	kokaiini
Yhteensä	4	9	7	12

Taulukosta 3 löytyy kaikki aineistosta löydetyt slangisanat, jotka ilmaisevat kokaiinia. Slangisanoja löytyi yhteensä 12. Heino (2019) esitteli 12 slangisanaa, kun taas puolestaan Kontola (2024) 9 ja Hämäläinen ym. (2021) 7 slangisanaa. Kaikkien kolmen artikkelin aineistossa yleisin nimitys kokaiinille on *kola*, joka viittaa Coca-Colan historiaan kokaiinia sisältäneenä juomana

1800-luvulla. Kola-sanaa käytetään monipuolisesti eri muodoissa ja konteksteissa, kuten partii-objektina lauseissa, joissa viitataan kokaiinin käyttöön. Esimerkiksi lauseessa "ottaa kolaa" tarkoitetaan kokaiinin käyttämistä. *Kola*-sanaa käytetään myös yhdyssanoissa, kuten *kolaviiva*, joka tarkoittaa yhtä kokaiinin käyttöannosta. (Heino 2019, 45–48; Kontola 2024, 13; Hämäläinen ym. 2021, 145–146.)

Toinen yleinen nimitys on *kokkeli*, joka on leikkisä ja humoristinen johdos kokaiini-sanasta. Kokkeli-sanaa käytetään esimerkiksi lauseissa "vetää kokkeliä" ja "kokeilla kokkeliä", joissa viitataan kokaiinin käyttämiseen. *Koksu* on toinen johdos kokaiini-sanasta. (Heino, 2019, 45–48).

Lumi on metaforinen nimitys, joka viittaa kokaiinin lumenvalkoiseen väriin ja ulkomuotoon. Lumi-sanaa käytetään esimerkiksi lauseissa "ottaa lunta" ja "hyvää lunta", joissa viitataan kokaiinin laatuun ja käyttöön. Näiden slangisanojen käyttö tuo esiin huumeidenkäyttäjien kielen rikkauden ja monimuotoisuuden sekä heidän tapansa käsitellä ja kuvata kokaiinia arkisessa ja humoristisessa sävyssä (Heino, 2019). Toiseksi kokaiinin valkoinen väri on saanut sen vertautumaan lumeen sekä suomalaisessa että yhdysvaltalaisessa huumeslangissa. *Lumi* on käännöslaina, joka tarkoittaa kokaiinia. Tämä korostaa sitä, että suomalainen huumeslangi voi olla varsin kuvailevaa ottaen huomioon huumeen aseman, vaikutukset ja ulkonäön. (Kontola 2024, 14.)

Sekä Hämäläinen ym. (2021) että Kontola (2024) esittelevät mielenkiintoisesti kaksi muuta sananmuodostusstrategiaa erottuvat tässä kategoriassa. Ensinnäkin huumeen asema: stimulantteihin, kuten kokaiiniin ja amfetamiiniin, liittyen suomalainen huumeslangi on omaksunut sanan *upper* ja lisännyt siihen oman vivahteensa termeillä *yläkerta* ja *alakerta*. Termit *yläkerta* ja lyhennetty *ylis* perustuvat kokaiinin arvostettuun asemaan suomalaisissa huumeipiireissä. Luonnollisesti vastineet *alakerta* ja *alis* viittaavat yleisempiin ja halvempaan stimulanttiin, kuten amfetamiiniin. Verkossa keskusteltaessa peukku ylös- ja peukku alas -emojit voivat myös toimia erottavana tekijänä kokaiinin ja amfetamiinin välillä.

Yhdysvaltain kulttuurin vaikutus näkyy myös englannin kielen ulkopuolella. Esimerkkinä tästä on termi *yayo*, joka alun perin käytettiin kokaiinin slangisanana Latalaisessa Amerikassa. Termi tuli tunnetuksi Al Pacinon elokuvassa *Scarface* ja on laajasti käytössä amerikkalaisessa hip-hop-kulttuurissa. Suomalaisessa huumeslangissa puhujat ovat omaksuneet termin sellaisenaan, vaikka jotkut ovat muokanneet sitä paremmin suomen kieleen sopivaksi termillä *jeppe* (Kontola, 2024, 15).

Hämäläinen ym. (2021) esitteli myös sanat *keula* ja *pertti*, mutta ei avaa niiden alkuperää. Molemmat sanat esiintyivät aineistossa ainoastaan neljä kertaa, mikä selittää sen, ettei näihin sanoihin olla kiinnitetty huomiota sen enempää.

3.5 Opioidiaiheinen sanasto

Taulukko 5: Opioidiaiheinen sanasto

Opioidi	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
Oppari(t)	x			opiaatti/opiaatit
Buprenorfiini				
Bupre	x	x	x	buprenorfiini (opiaatti)
Bubre			x	buprenorfiini (opiaatti)

Opioidi	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
Buna				bunalict (opiaatti)
Filmi			x	suboxone (opiaatti)
Kasi			x	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)
Kasipallo	x	x	x	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)
Pallo			x	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)
Subu	x	x	x	subutex (opiaatti)
Teemu	x		x	Temgesic-lääke (opiaatti)
Teksi			x	subutex (opiaatti)
Tex			x	subutex (opiaatti)
Texi			x	subutex (opiaatti)
Texsi			x	subutex (opiaatti)
Xone			x	suboxone (opiaatti)
8			x	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)
8-Pallo			x	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)
Oksikodoni				
Contti	x	x	x	Oxycont (opiaatti)
Kontti	x	x	x	Oxycont (opiaatti)
Normi	x		x	Oxynorm (opiaatti)
Oksy	x	x		Oxycont (opiaatti)
Orkkis			x	Oxycont (opiaatti)
Oxy	x	x	x	Oxycont (opiaatti)
Xone			x	Oxycont (opiaatti)
Tramadoli				
Tramsu	x			Tramal (opiaatti)
Rambo	x			Tramal (opiaatti)
Heroiini				
Browni	x			heroiini
H(Oo)	x			heroiini
Hepo	x			heroiini
Hepokatti	x			heroiini
Heppa	x			heroiini
Herkules	x			heroiini
Herska	x			heroiini
Herssi	x			heroiini
Koni	x			heroiini
Polakka	x			heroiini
Polle	x			heroiini
Smäkki	x			heroiini
Yhteensä	24	7	21	38

Taulukosta 5 löytyy kaikki aineistosta löydetyt slangisanat, jotka ilmaisevat eri opioideja. Slangisanoja löytyi yhteensä 38. Heino (2019) esitteli 24 slangisanaa kun taas puolestaan Kontola (2024) 7 ja Hämäläinen ym. (2021) 21 slangisanaa. Aineiston jokaisesta artikkelista löytyivät slangisanat *bupre* ja *subu*, jotka ovat työstettyjä muotoja buprenorfiinista ja Subutex-tuotenimestä. Lisäksi 8 mg:n buprenorfiinitablettille löytyi slangivastine *kasipallo* kaikista kolmesta artikkelista. Temgesic-lääkkeeseen viitataan nimellä *teemu*. Oksikodonista käytetään nimityksiä *oxy* tai *oksy*, jotka ovat lyhennettyjä muotoja oksikodonista tai Oxycontin-tuotenimestä. Toinen yleinen nimitys on *kontti* tai *contti*, joka on johdettu Oxycontin-tuotenimestä. Oxynorm-lääkkeeseen viitataan sanalla *normi*. (Heino 2019, 49–53; Kontola 2024, 17–19; Hämäläinen ym. 2021, 141–143.)

Hämäläisen ym. (2021) mukaan muita buprenorfiinituotteita kutsutaan useimmin niiden tuotenimillä Suboxone, Bunalict ja Temgesic, mutta ajoittain myös slanginimityksillä *xone*, *buna* ja *teemu*. Suboxonesta käytetään myös tabletin muotoon perustuvaa nimitystä *filmi*, joka tosin esiintyy pääasiassa Suboxone- tai xone-nimityksen täydennyksenä. Tramal-opioidiin viitataan yksinomaan tuotenimellä.

Heino (2019) oli ainoa, joka käsitteli tutkimuksessaan heroiiniin viittaavia huumeslangisanoja. Tätä selittää se, ettei heroiinia juuri enää tavata Suomessa. Heroiinilla on useita slanginimityksiä, kuten *polle*, joka viittaa hevoseen, ja *herska*, joka on johdettu heroiini-sanasta. Muita nimityksiä ovat *browni*, joka viittaa ruskeaan heroiiniin, sekä *koni*, *hepo*, *polakka*, *herssi*, *smäkki*, *H(oo)*, *hepokatti*, *heppa* ja *herkules*. Nämä nimitykset heijastavat heroiinin monimuotoisuutta ja käyttäjien tapaa viitata siihen eri yhteyksissä. Heino (2019) oli myös ainoa, joka esitteli Tramadol-sanasta johdetut slangisanat *tramsu* ja *rambo*. *Rambo* viittaa kuuluisaan elokuvahahmoon.

Yleisistä opiaateista käytetään nimitystä *opparit*, joka viittaa opiaatteihin yleisesti. Tämä slangisana on muodostettu johdoksella, jossa opiaatit-kantasana on muodostettu uusi sana -ari-johdoksen avulla. (Heino 2019, 69.)

3.6 LSD- ja MDMA-aiheinen sanasto

Taulukko 6: LSD-aiheinen sanasto

LSD	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
Acid	x			LSD
Blotteri			x	LSD
Happo	x	x	x	LSD
Lappu	x	x	x	LSD
Lappunen	x			LSD
Sokeripala		x	x	LSD

LSD	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
Äsidi	x			LSD
Yhteensä	5	3	4	7

Taulukosta 6 löytyvät kaikki aineistosta löydetyt slangisanat, jotka ilmaisevat LSD:ta. Slangisanoja löytyi yhteensä 7. Heino (2019) esitteli 5 slangisanaa, Kontola (2024) 3 ja Hämäläinen ym. (2021) 4 slangisanaa. Aineiston jokaisesta artikkelista löytyivät slangisanat *happo* ja *lappu*. Heino (2019) mukaan yleisin nimitys LSD:lle on *happo*, joka viittaa LSD:n koko nimessä olevaan lysergihappoon. Englanninkielinen vastine tälle on *acid*, ja suomalaistettu muoto tästä on *äsidi*. Lappu puolestaan viittaa siihen, että LSD:tä nautitaan yleensä pienistä paperilapuista, joihin aine on imeytetty. Näitä lappuja kutsutaan yksinkertaisesti lapuiksi. Pidempi versio tästä on *lappunen*. Kontola (2024) esittelee sanan *sokeripala*, joka viittaa LSD:n nauttimistapaan, jossa aine on imeytettynä sokeripaloihin. Lisäksi aineistossa esiintyi sana *blotteri*, joka on johdettu englanninkielisestä sanasta *blotter*, joka tarkoittaa imupaperia. Tämä viittaa siihen, että ainetta nautitaan usein paperinpaloista, joihin sitä on imeytetty.

Taulukko 7: MDMA-aiheinen sanasto

MDMA	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
Madame	x	x	x	MDMA (jauhe)
Mäiske		x		MDMA (jauhe)
Mände		x	x	MDMA (jauhe)
Mämmi	x	x	x	MDMA (jauhe)
Madu			x	MDMA (jauhe)
Madma	x		x	MDMA (jauhe)
Mässy		x	x	MDMA (tabletti)
Esso	x	x	x	MDMA (tabletti)
Nami		x	x	MDMA (tabletti)
Naksu		x	x	MDMA (tabletti)
Karkki		x	x	MDMA (tabletti)
Mundo			x	MDMA (tabletti)
Niitti			x	MDMA (tabletti)
Adam			x	MDMA (tabletti)
E			x	MDMA (tabletti)
Eemeli		x	x	MDMA (tabletti)
Emppu			x	MDMA (tabletti)
Essi			x	MDMA (tabletti)
Eve			x	MDMA (tabletti)
Yhteensä	4	9	18	19

Taulukosta 7 löytyvät kaikki aineistosta löydetyt slangisanat, jotka ilmaisevat MDMA:ta eli ekstaasi. Slangisanoja löytyi yhteensä 19. Heino (2019) esitteli 4 slangisanaa, Kontola (2024) 9 ja Hämäläinen ym. (2021) eniten eli 18 slangisanaa. Aineiston jokaisesta artikkelista löytyi slangisanat *mämmi*, *madame* ja *esso*, jotka ovat aineiston mukaan on hyvin paljon käytettyjä

nimityksiä MDMA:lle. *Mämmi* ja *madame MDMA*:n nimitykset ovat johdoksia MDMA-lyhenteestä. *Mämmi* viittaa myös perinteiseen suomalaiseen jälkiruokaan, mikä korostaa huumeslangin ironista luonnetta, jossa laitton aine nimetään tutun ja harmittoman jälkiruokan mukaan. *Esso* puolestaan johdetaan sanasta ekstaasi ja tämän nimityksen suosioon on saattanut vaikuttaa myös samanniminen huoltoasemaketju. Muut ekstaasitabletteihin liittyvät slangisanat rinnastetaan usein makeisiin, kuten *nami*, *naksu*, *mässy* ja *karkki*. (Hämäläinen ym. 2021, 145; Kontola 2024, 16–17.)

3.7 Bentsodiatsepiini-aiheinen sanasto

Taulukko 8: Bentsodiatsepiini-aiheinen sanasto

Bentsodiatsepiini	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
Alpro			x	alpratsolaami
Alpo	x		x	alpratsolaami
Bendo			x	bentsodiatsepiini
Bene	x		x	bentsodiatsepiini
Benjamiini			x	bentsodiatsepiini
Benjamin	x			bentsodiatsepiini
Benjo			x	bentsodiatsepiini
Bentso	x	x	x	bentsodiatsepiini
Ryyini	x		x	bentsodiatsepiini
Pami	x	x	x	Diapam/Diazepam (diatsepaami)
Loli			x	Ksalol (alpratsolaami)
Riva	x	x	x	Rivatriil (klonatsepaami)
Rillu			x	Rivatriil/Rivitriil (klonatsepaami)
Rivo			x	Rivotril (klonatsepaami)
Sanori	x			Xanor (alpratsolaami)
Xanori		x		Xanor (alpratsolaami)
Äxä	x			Xanor (alpratsolaami)
Äksä	x			Xanor (alpratsolaami)
Luumu			x	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
Mutteri			x	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
Telaketju			x	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
Telari	x		x	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
Xanttu	x		x	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
Yhteensä	12	4	17	23

Taulukosta 8 löytyy kaikki aineistosta löydetyt slangisanat, jotka ilmaisevat bentsodiatsepiinia. Slangisanoja löytyi yhteensä 23. Heino (2019) esitteli 12 slangisanaa, Kontola (2024) 4 ja Hämäläinen ym. (2021) 17 slangisanaa. Aineiston jokaisesta artikkelista löytyi slangisanat *bentso*, *pami* ja *riva*. *Bentso* on varmana tunnetuin ja käytetyin slangisana bentsodiatsepiinille. *Pami* on johdettu diatsepaamin kauppanimistä kuten Diapam tai Diazepam. *Riva*, *rivo* ja *rillu* ovat puolestaan johdettu klonatsepaamin kauppanimistä Rivatriil tai Rivotril. *Xanttu*, *äxä* ja *äksä* on

johdettu Xanor-nimestä, joka alpratsolaamin kaupan nimi, kuten myös *xanori*. *Ksalol* on alpratsolaamin kaupan nimi ja siitä edelleen on johdettu sana *loli*. Ksalolin kohdalla käytetään kuitenkin myös itse kaupanimeä melko yleisesti. (Kontola 2024, 18; Heino 2019, 64–67; Hämäläinen ym. 2021, 140–141.) Ainoastaan Hämäläinen ym. (2021) esitteli slangisanat *luumu*, *telaketju* ja *telari*, jotka kaikki viittaavat tabletin ulkomuotoon.

3.8 Muut huumaus- ja lääkeaineet

Taulukko 9: Muu huumaus- ja lääkeainesanasto

Muut	HEINO19	KONTOLA24	HÄMÄLÄINEN YM21	Selite
Conu			x	Concerta (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
Consu			x	Concerta (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
Conssi			x	Concerta (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
Gaba			x	gabapentiini (epilepsialääke)
Ketku			x	ketamiini
Keta			x	ketamiini
Special K			x	ketamiini
Lyyti	x		x	Lyrica (pregabaliini)
Lyrmy			x	Lyrica (pregabaliini)
Lyrre			x	Lyrica (pregabaliini)
Lyrde			x	Lyrica (pregabaliini)
Lyrika			x	Lyrica (pregabaliini)
Kinetti			x	Medikinet (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
Kine			x	Medikinet (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
Medi			x	Medikinet (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
Sieni			x	psilositybiinisieni
Tatti			x	psilositybiinisieni
Psilocybe Cu- bensis			x	psilositybiinisieni
Taikasieni		x		psilositybiinisieni
Silokki		x		psilositybiinisieni
Yhteensä	1	2	18	20

Lopuksi esitellään aineistosta nousseita muuta huumaus- ja lääkeainesanastoa. Tässä alaluokassa on enimmäkseen lääkeaineeksi tarkoitettuja aineita, jotka väärinkäytettynä ovat huumausaineita. Ensimmäiseksi otetaan käsittelyyn Concerta eli metyyliifenidaattihiydrokloridi, joka on stimuloiva reseptilääke. Sitä käytetään erityisesti ADHD:n hoitoon, mutta väärinkäytössä sillä saa aikaan samankaltaisia vaikutuksia kuin amfetamiinilla. Concertasta puhutaan myös slangisanoilla *conu*, *consu*, *conssi*. Toinen vastaavalla vaikuttavalla aineella oleva lääke on

kauppanimeltään Medikinet, jota kutsutaan nimityksillä *kinetti*, *kine* ja *medi*. (Hämäläinen ym. 2021, 147.)

Epilepsialääkkeitä käytetään, jonkun verran päihtymistarkoituksessa. Gabapentiini ja pregabaliini ovat näissä lääkkeissä yleisimmin vaikuttavina aineina. Pregabaliinia myydään kauppanimellä Lyrica ja tämä on myös ylivoimaisesti yleisin kauppanimi, joka esiintyi aineistossa. Lyricalle slangivastaineita ovat *lyyti*, *lyrmy*, *lyrre*, *lyrde* ja *lyrika* (Heino 2019, 65; Hämäläinen ym. 2021, 146.)

Ketamiinia käytetään psykedeelin tavoin ja sen slanginimityksiä ovat *ketku*, *keta* ja *Special K*. Ketamiinia käytetään lääketieteessä eläinten, erityisesti hevosten nukutusaineena. (Päihdelinkki 2014.) Psykedeeleina käytetään myös psilosybiinisieniä, joilla on päihdyttäviä vaikutuksia. Näistä sienistä käytetään myös nimitystä *taikasienet*, joka löytyi myös aineistosta. Sienet aiheuttavat hallusinogeenisten eli aistiharhoja ja siksi niitä käytetään päihtymistarkoituksessa. (Päihdelinkki 2015c.) Vastaineita psilosybiinisienille olivat *sieni*, *tatti*, *psilocybe cubensis* sekä *silokki*. (Hämäläinen ym. 2021, 146; Kontola 2024, 15.)

4 Pohdinta

4.1 Johtopäätökset

Aineistosta löytyi yhteensä 187 erilaista slangisanaa, joilla kuvataan eri huumeaineita. Tämä kertoo siitä, kuinka rikasta ja monipuolista huumeita kuvaileva kieli on. Huomion arvoista on myös se, että vaikka aineisto koostui ainoastaan kolmesta tutkimuksesta, tällä aineistolla onnistuttiin kokoamaan yhteen todella monta eri slangi-ilmaisua. Suomalainen huumeslangi on monimuotoista ja rikasta. Se heijastaa sekä paikallisia kielellisiä käytäntöjä että globaaleja vaikutteita. Erityisesti amerikkalaisperäisten ilmaisujen yleisyys korostaa Yhdysvaltojen kulttuurista vaikutusta, kun taas puolestaan kotoperäiset termit ja luovat mukautukset tuovat esiin suomalaisen slangin ainutlaatuiset piirteet. Huumeslangin sanojen kuvaileva luonne usein korostaa aineiden vaikutuksia ja ominaisuuksia sekä tarjoaa syvällisiä näkemyksiä huumeiden käytön sosiaalisista ja kulttuurisista ulottuvuuksista Suomessa. Tästä esimerkkinä *vauhti*, joka kuvailee amfetamiinin aiheuttamaa energistä olotilaa taikka sana *pilvi*, joka kuvailee kannabiksen aikaan saamaa leijuvan olotilaa.

Kannabiksen käyttöön liittyvä slangi on erittäin monipuolista ja rikasta. Aineisto osoittaa, että kannabikselle on olemassa lukuisia eri nimityksiä, jotka vaihtelevat alueellisesti ja kulttuurisesti. Yleisimpiä nimityksiä ovat muun muassa *pilvi*, *budi*, *kukka*, *paja*, *sauhu* ja *savu*.

Kannabisaiheinen slangisanasto on ottanut valtavasti vaikutteita englannin kielestä Sana *dänkki* on johdettu englannin sanasta, kuten myös *budi* ja *weedi*. Lisäksi kannabiksen savukkeista käytetään englannista lainattuja termejä, kuten *jointti* ja *spliffi*.

Amfetamiiniin liittyvä huumeslangi on monipuolista, mutta ei yhtä laajaa kuin kannabikseen liittyvä slangi. Aineisto osoittaa, että amfetamiinille on olemassa useita eri nimityksiä, mutta niiden määrä jää huomattavasti pienemmäksi kuin kannabiksen. Tämä selittyy osittain kannabiksen yleisyydellä ja sen laajemmalla käytöllä. Yleisin amfetamiinin slanginimitys on *piri*, joka esiintyy monissa eri muodoissa ja konteksteissa. Piri-sanaa käytetään myös yhdyssanojen osana, kuten *piriputki*, joka viittaa pitkäaikaiseen amfetamiinin käyttöön. Toinen yleinen nimitys on *amfe* ja

amffe, jotka ovat tyypistettyjä muotoja amfetamiinista. *Amfe*-sanaa käytetään myös yhdyssanojen osana, kuten *amfepäissään*, joka kuvaa tilannetta, jolloin ollaan amfetamiinin vaikutuksen alaisena.

Amfetamiinista metaforinen nimityksiä ovat *vauhti*, *pore*, *virta* ja *piiska*. Vauhti viittaa amfetamiinin aikaansaamaan vauhdikkaaseen olotilaan ja pore amfetamiinin vaikutukseen. Virta viittaa amfetamiinin piristävään vaikutukseen. Piiska on puolestaan metaforinen nimitys, joka viittaa amfetamiinin piristävään vaikutukseen. Yleiskielisiä sanoja, jotka kuvaavat ovat *pöhinä* ja *amp-peli*, jotka ovat saanut huumeslangissa uuden merkityksen amfetamiinin nimityksenä.

Kokaiiniin liittyvä huumeslangi on monipuolista ja sisältää useita eri nimityksiä, jotka kuvaavat aineen käyttöä ja vaikutuksia. Yleisin on *kola*, joka viittaa Coca-Colan historiaan kokaiinia sisältäneenä juomana. *Kola*-sanaa käytetään myös yhdyssanoissa, kuten *kolaviiva*, joka tarkoittaa yhtä kokaiinin käyttöannosta. Kokaiini-sanasta johdettuja slangisanoja ovat kokkeli ja koksu, jotka ovat molemmat leikkisiä ja humoristisia johdoksia. Lumi on metaforinen nimitys, joka viittaa kokaiinin lumenvalkoiseen väriin ja ulkomuotoon. Termit yläkerta ja lyhennetty ylis perustuvat kokaiinin arvostettuun asemaan suomalaisissa huumepeireissä.

Buprenorfiinille yleisimpiä ilmaisuja ovat *bupre* ja *subu*, jotka ovat tyypistettyjä muotoja buprenorfiinista ja Subutex-tuotenimestä. Lisäksi kasipallo hieman eri tyylittelyin oli varsin yleinen. Heroiiniin viittaavia slangisanoja löytyi ainoastaan aineiston yhdestä artikkelista, mutta ne kuvasivat hyvin heroinin monimuotoisuutta ja käyttäjien tapaa viitata siihen eri yhteyksissä. Lääkeaineita kuvaaville slangisanoille on tyypillistä, että se on johdettu lääkkeen kaupanimestä. Toisaalta esiintyi myös sellaisia slangisanoja, jotka oli johdettu vaikuttavan aineen nimestä ja näitä slangisanoja yhdessä lääkkeen kaupanimestä voidaan käyttää myös ristiin.

LSD:n yleisimmät slangisanat olivat *lappu* ja *happo*. Lappu on hyvin ilmeinen, sillä LSD nautitaan tyypillisesti pienistä imeytyspaperilapuista. Lappu siis kuvaa hyvin sitä, miltä LSD näyttää sen käyttäjälle fyysisesti. Myös happo on selkeä, sillä se viittaa huumausaineen koko nimeen eli lysergihappoon. MDMA:n kohdalla kaksi yleisintä ja luonnollisesti myös varmana käytetyintä olivat *mämmi* sekä *esso*, joka johdetaan ekstaasi-sanasta. Nämä kuvaavat huumeslangin ironista ja humoristista luonnetta. Edellä mainituille psykedeleeille löytyi suhteessa paljon vähemmän slangisanoja, kuin muille huumausaineille, mutta tätä selittää se, että niiden pääasiallinen käyttäjäryhmä käyttää ainetta ainoastaan viihdekäyttötarkoituksessa. Tällöin huumausaineen ympärille kyllä syntyy oma kulttuurinsa, mutta se useimmiten ei ole osa käyttäjien päivittäistä elämää.

Kuten jo edellä esitetyille lääkeaineille, myös bentsodiatsepiineille on tyypillistä, että niitä nimitetään usein niiden kaupanimestä. Slangi-ilmaisuja kuitenkin johdetaan sekä kaupanimestä että vaikuttavan aineen nimestä. Esimerkiksi ehkä yleisin slangisana bentsodiatsepiineille on bentso, joka johdetaan siis vaikuttavan aineen nimestä. Toisaalta taas pami on varsin yleinen slangi-ilmaus myös ja puolestaan on johdettu lääkkeen kaupanimestä. Bentsodiatsepiineihin liittyvä huumeslangi on monipuolista ja rikasta, mikä heijastaa niiden yleistä käyttöä ja merkitystä huumeekulttuurissa. Slangisanat ovat usein johdettu lääkeaineiden kaupanimestä, mikä korostaa lääkeyhtiöiden vaikutusta huumeslangin muodostumiseen. Lisäksi slangisanat voivat olla hyvin kuvailevia ja ottaa huomioon huumeen fyysiset ominaisuudet, kuten tabletin ulkomuodon.

Vuoden 2024 aikana ruvettiin uutisoimaan alfa-PVP:n lisääntymisestä katukuvassa. Alfa-PVP eli α -Pyrrolidiinivalerofenoni on synteettinen huumausaine, joka muistuttaa kemialliselta rakenteeltaan khat-pensaasta saatavaa katinonia, joka on psykoaktiivinen ainesosa. Alfa-PVP

syntetisoitiin ensimmäisen kerran 1960-luvulla, mutta se tuli huumemarkkinoille vasta vuonna 2011 ja Suomessa se luokiteltiin huumausaineeksi vuonna 2013. (Päihdelinkki 2024b.)

Alfa-PVP eli puhekielisesti *peukku* tai *PV* estää dopamiinin ja noradrenaliinin takaisinottoa hermopäätteissä, mikä aiheuttaa voimakasta keskushermoston kiihottumista. Sen vaikutukset ovat lyhytkestoisia, joten sen käyttäjälle tulee pian tarve uusinta-annokselle. Käyttötavat vaihtelevat, ja sitä voidaan käyttää suonensisäisesti, polttamalla, nuuskaamalla tai suun kautta. Käyttöannos riippuu käyttötavasta, mutta jo pieni määrä huumausainetta aiheuttaa voimakkaita vaikutuksia. Alfa-PVP:n käyttö nostaa verenpainetta ja sykettä, aiheuttaa kiihtyneisyyttä, ahdistuneisuutta, unettomuutta, harhaluuloisuutta, psykoosia, väkivaltaista käyttäytymistä ja kognitiivisia ongelmia.

Akuutin myrkytystilan oireita ovat sydämen tiheälyöntisyys, liikalämpöisyys, voimakas hikoilu, kouristukset ja lihaskudoksen vauriot. Suomessa Alfa-PVP:n käyttö on lisääntynyt viime vuosina, ja sen käytössä on suurta alueellista vaihtelua. Pitkäaikainen käyttö altistaa jatkuvalla ahdistuneisuudelle, krooniselle unettomuudelle ja erinäisille psykoottisille oireille. Fyysisesti aineen pitkäaikainen käyttö voi johtaa sydän- ja verisuoniongelmiin, kuten korkeaan verenpaineeseen ja sydämen rytmihäiriöihin. Ainetta tuodaan Eurooppaan pääosin Kiinasta, ja sen pitoisuudet vaihtelevat suuresti. (Päihdelinkki 2024b.)

Alkuvuodesta 2025 poliisi tiedotti tippa-nimellä myydyistä nestemäisestä huumeesta, johon liittyy useampi yliannostuskuolema. Tippa on nestemäisessä muodossa esiintyvä fluetonititsepyyni, joka on erittäin voimakas synteettinen opioidi. Fluetonititsepyynin päihdekäyttöön liittyy useampi vahvistettu yliannostuskuolema Suomessa vuoden 2025 aikana. Tippa on erittäin voimakas ja vaarallinen aine, jota myydään katukaupassa nestemäisenä pieninä tippoina. Se on moninkertaisesti voimakkaampaa kuin fentanyl, ja tarkka annostelu on lähes mahdotonta mikä lisää tappavan yliannostuksen riskiä merkittävästi. (Poliisi 2025.) Koska Alfa-PVP:n ja fluetonititsepyynin käyttö ovat Suomessa varsin tuore ilmiö, rajattiin ne tämän tutkimuksen ulkopuolelle, sillä tutkimusaineisto oli kerätty vuosina 2017–2020.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että opinnäytetyöprosessin alussa asetettuun tutkimuskysymykseen on pystytty vastaamaan tutkimukseen valitulla aineistolla sekä sen analyysillä, vaikka kaikista tuoreimpiin ilmiöihin ei pystyttykään reagoimaan.

4.2 Eettisyys ja luotettavuus

Huumeslangin tutkiminen on monimutkainen ja herkkä aihe, joka vaatii tarkkaa eettistä harkintaa ja luotettavien menetelmien käyttöä. Tutkimuksessa tulee kunnioittaa niitä ihmisiä, joita tutkittava aihe koskettaa, heidän yksityisyyttään ja itsemääräämisoikeutta. Tämä tarkoittaa, että tutkittavien tulee antaa tietoinen suostumus tutkimukseen osallistumisesta, ja heidän anonymiteettinsa tulee suojata. Tutkijan on vältettävä aiheuttamasta tutkittaville merkittäviä riskejä, vahinkoja tai haittoja. Tämä on erityisen tärkeää, kun tutkitaan haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä, kuten huumeiden käyttäjiä. Tämä opinnäytetyö toteutettu jo olemassa olevan tiedon avulla. Näin on voitu varmistaa se, ettei edellä mainitut riskit pääsisi toteutumaan. Tämän opinnäytteen aineistona on käytetty toisen keräämää tietoa, jolloin myöskään aineistonkeruussa ei tarvitse käsitellä arkaluontoisia asioita, kuten ihmisten henkilötietoja. Näin myös tutkimuksen anonymiteetti voidaan taata. Tutkijan on toimittava rehellisesti ja avoimesti kaikissa tutkimuksen vaiheissa. Tämä sisältää tutkimustulosten raportoinnin ja mahdollisten eettisten ongelmien käsittelyn. Ennen tutkimuksen aloittamista on suositeltavaa, että tutkimus käy läpi eettisen ennakoarvioinnin. Tämä

varmistaa, että tutkimus täyttää eettiset vaatimukset ja että mahdolliset riskit on arvioitu ja minimoitu. (Kallinen & Kinnunen 2021.)

Luotettavan tutkimuksen perustana ovat huolellisesti valitut ja asianmukaisesti toteutetut tutkimusmenetelmät. Tässä opinnäytetyössä on käytetty menetelmänä systemaattista kirjallisuuskatsausta, jonka aineisto on analysoitu tarkkaan ja laadukkaasti. Aineiston keruussa ja analyysissä on tärkeää noudattaa tarkkoja ja systemaattisia menetelmiä. Tämä auttaa varmistamaan, että tutkimustulokset ovat luotettavia ja toistettavissa. Tutkimuksen validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkimus mittaa sitä, mitä sen on tarkoitus mitata. Reliabiliteetti puolestaan tarkoittaa tutkimuksen tulosten johdonmukaisuutta ja toistettavuutta. Molemmat ovat keskeisiä luotettavan tutkimuksen kriteerejä. Tutkijan on jatkuvasti arvioitava ja reflektoitava omaa tutkimustaan kriittisesti. Tämä auttaa tunnistamaan mahdolliset virheet ja parantamaan tutkimuksen laatua. Huumeslangin tutkiminen vaatii tarkkaa eettistä harkintaa ja luotettavien menetelmien käyttöä. Tutkijan on kunnioitettava tutkittavia, vältettävä vahingon aiheuttamista, toimittava rehellisesti ja avoimesti sekä varmistettava tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti. Eettinen ennakoarviointi ja kriittinen arviointi ovat myös keskeisiä osia luotettavan tutkimuksen toteuttamisessa. (Kallinen & Kinnunen 2021.)

Kuten edellä tuli ilmi, päihtymistarkoituksessa käytettyjen lääkkeiden slangisanat johdetaan suoraan lääkkeen kaupanimestä. Tämä tarkoittaa sitä, että tällöin myös lääkeyhtiö, joka on kaupanimen takana, asettuu huonoon valoon. Lääkeyhtiöiden tarkoitus ei ole missään nimessä valmistaa lääkkeitä huumausaineiksi, mutta koska lääkeaineet ovat päässeet leviämään pimeille markkinoille, on tällä tutkimuksella tuotettu tietoa arvokasta myös lääkeyhtiöille. Tällä opinnäytetyöllä on koottu yhteen informaatiota, jolla mahdollisesti pystytään puuttumaan huumeiden käyttöön ja siihen liittyvään rikollisuuteen tehokkaammin. Tämä tarkoittaa samaan aikaan myös sitä, että lääkeyhtiöt, jotka kärsivät ikävästä mainehaitasta, voivat hyötyä myös.

4.3 Jatkotutkimusideat

Kuten jo johtopäätöksissä todettiin, aineistosta jätettiin keräämättä kaikki huumeiden käyttöä kuvaavat sanat. Aineistossa esiintyi useita sanoja, jotka kuvaavat huumeiden käyttöä ja siihen liittyviä ilmiöitä, kuten esimerkiksi sanalla *kylmäkalkkuna* kuvataan huumeiden käytön äkkilopetusta (Heino 2019, 69).

Tällä opinnäytteellä on koottu nyt yhteen paljon sellaista informaatiota, josta voisi olla erityisesti hyötyä, jos se muovattaisiin poliisille produktiksi. Kyseessä voisi olla esimerkiksi taskusanakirja, johon olisi kerrottu lyhyesti yleisimmistä huumeista sekä koottu hakemisto, josta löytyisi kaikki tässä työssä kerätyt slangisanat.

Kaiken kaikkiaan huumeslangin tutkimusta kannattaa jatkaa, sillä se muuttuu ja kehittyy jatkuvasti. Sen tutkiminen on merkityksellistä sekä akateemisessa että yhteiskunnallisessa kontekstissa. Huumeslangin sanaston tunteminen on hyödyllistä poliisille sekä muille ammattiryhmille, jotka työskentelevät huumeiden käyttäjien parissa. Jo olemassa olevaa huumeslangituntemusta voisi myös jatkokehittää tekoälyn avulla ja näin voitaisiin luoda uusia työkaluja huumerikollisuuden uusien muotojen havaitsemiseen sekä huumeiden ympärillä tapahtuvien ilmiöiden ymmärtämiseen. Kokonaisuutta ajatellen, tällaiset työkalut voivat ehkäistä huumeista aiheutuvia haittoja yhteiskunnassa.

Yksi mielenkiintoinen jatkotutkimusaihe olisi slangisanojen alueelliset erot. Tämä tutkimus voisi tarkastella, miten huumeslangisanat vaihtelevat eri alueilla ja kulttuureissa, vertaillen esimerkiksi

kaupunkien ja maaseudun slangisanoja tai eri maiden huumeslangia. Toinen kiinnostava aihe olisi slangisanojen kehitys ajan myötä. Olisi mielenkiintoista analysoida, miten huumeslangisanat ovat muuttuneet vuosien varrella, ja tarkastella, mitkä sanat ovat säilyneet ja mitkä ovat korvautuneet uusilla termeillä taikka eri ikäryhmien väliset erot slangisanojen käytössä. Tässä tutkimuksessa voitaisiin analysoida, miten huumeslangisanat vaihtelevat eri ikäryhmien välillä, ja tutkia, mitkä sanat ovat suosittuja nuorten keskuudessa ja mitkä vanhempien käyttäjien parissa.

Sosiaalisen median ja internet-keskustelujen rooli slangisanojen leviämisessä on nykyään merkittävä. Tutkimus voisi analysoida, miten huumeslangisanat esiintyvät sosiaalisessa mediassa ja internetkeskusteluissa, ja miten slangisanat leviävät ja muuttuvat digitaalisessa ympäristössä. Tällaisessa tutkimuksessa olisi mahdollista kerätä aineistoa, joka antaisi luotettavan kuvan siitä, miten huumeista puhutaan juuri tutkimusajankohtana. Huumeslangin tutkimus on tutkimusta, joka vanhenee ajan myötä, sillä kieli kehittyy, ja vanhoja sanoja jää pois ja uusia tulee tilalle. Myös uusia huumausaineita tulee jatkuvasti markkinoille ja tästä hyvänä esimerkkinä viime aikoina pinnalla olleet alfa-PVP ja tippa, jotka eivät nousseet esiin tämän tutkimuksen aineistossa, mutta ovat tällä hetkellä pinnalla olevia synteettisiä huumeita.

Lähteet

Duodecim 2025: Opioidi. Duodecim Terveyskirjasto. Kustannus Oy. Luettavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/ltt02419>. Luettu 13.2.2025.

Duodecim 2025: Rauhoittavat lääkkeet (bentsodiatsepiinit) – riippuvuus ja vieroitus. Terveyskirjasto. Kustannus Oy. Luettavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01048>. Luettu 7.2.2025.

EMCDDA 2011: Amphetamine – A European Union perspective in the global context. Publication Office of the European Union. Luxemburg.

European Union Drugs Agency (EUDA) 2025: Benzodiazepines drug profile. Luettavissa: https://www.euda.europa.eu/publications/drug-profiles/benzodiazepines_en. Luettu 13.2.2025.

European Union Drugs Agency (EUDA) 2025: Cannabis drug profile. Luettavissa: https://www.euda.europa.eu/publications/drug-profiles/cannabis_en. Luettu 7.2.2025.

European Union Drugs Agency (EUDA) 2025: Cocaine and crack drug profile. Luettavissa: https://www.euda.europa.eu/publications/drug-profiles/cocaine_en. Luettu 7.2.2025.

European Union Drugs Agency (EUDA) 2025: Heroin drug profile. Luettavissa: https://www.euda.europa.eu/publications/drug-profiles/heroin_en. Luettu 7.2.2025.

European Union Drugs Agency (EUDA) 2025: Methylenedioxymethamphetamine (MDMA or 'Ecstasy') drug profile. Luettavissa: https://www.euda.europa.eu/publications/drug-profiles/mdma_en. Luettu 7.2.2025.

Gyuró, M. 2016: Conceptualizing the metaphors of drug abusers. *Topics in Linguistics* (2016), 17(1), s. 81-91.

Hämäläinen, L. & Ruokonen T. 2021: Huumausaineiden slanginimitykset Tor-verkon suomalaisella kauppapaikalla. – *Sananjalka* 63 s. 130–153.

Heikkinen, J. 2014: Nistit – Huumeslangin suomentaminen kahdessa Junky-romaanin suomenoksessa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.

Heino, S. 2019: Huumeidenkäyttäjien slangin verkkokeskusteluissa. Kieli- ja käännöstieteiden laitos. Turun yliopisto. Pro gradu -tutkielma.

Kallinen, T. & Kinnunen, T. 2021: Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus>. Luettu 7.2.2025.

Kielitoimiston ohjepankki 2023: Yleiskieli ja asiatyylit. Kotimaisten kielten keskus. Luettavissa: <https://kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/yleiskieli-ja-asiatyyli/>. Luettu 28.4.2025.

Kontola J. 2024: Finnish drug slang and the influence of English on its formation. Jyväskylän yliopisto. Kandiditutkielma.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea) 2025: Ihmisille tarkoitettujen lääkevalmisteiden valmisteyhteenvedot ATC-koodin perusteella: N05BA01. <https://spc.fimea.fi/in-dox/nam/humspc.jsp?atc=N05BA01>. Luettu 13.2.2025.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea) 2025: Ihmisille tarkoitettujen lääkevalmisteiden valmisteyhteenvedot ATC-koodin perusteella: N05BA12. <https://spc.fimea.fi/in-dox/nam/humspc.jsp?atc=N05BA12>. Luettu 13.2.2025.

MacDonald, E. & Saarti J. 2020: Drugs and popular music: shake your nerves and rattle your brain. Itä-Suomen yliopisto. Yliopiston sarjajulkaisut 31. Joensuu/Kuopio.

Päihdelinkki 2014: Ketamiini. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/laakkeet/ketamiini/>. Luettu 28.4.2025.

Päihdelinkki 2015a: Huumetalous. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/paihteet-ja-yhteiskunta/huumetalous/>. Luettu 13.2.2025.

Päihdelinkki 2015b: Opiaatit – morfiini ja heroini. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/opiaatit-morfiini-ja-heroini/>. Luettu 7.2.2025.

Päihdelinkki 2015c: Sienet – psilosybiini ja psilosiini. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/sienet-psilosybiini-ja-psilosiini/>. Luettu 28.4.2025.

Päihdelinkki 2022: Huumeiden käytön rangaistavuus aiheuttaa voimakasta stigmaa. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://a-klinikkasaaatio.fi/ajankohtaista/huumeiden-kayton-laittomuus-ja-rangaistavuus-aiheuttavat-voimakasta-stigmaa/>. Luettu 6.2.2025.

Päihdelinkki 2024a: Huumeiden käyttö Suomessa. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/huumeiden-kaytto-suomessa/>. Luettu 27.11.2024.

Päihdelinkki 2024b: Alfa-PVP (peukkuhuume). A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/alfa-pvp/>. Luettu 25.4.2025

Päihdelinkki 2025a: MDMA (ekstaasi). A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/mdma-ekstaasi/>. Luettu 7.2.2025.

Päihdelinkki 2025b: Opioidit. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/opioidit/>. Luettu 7.2.2025.

Päihdelinkki 2025c: Amfetamiini. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/amfetamiini/>. Luettu 7.2.2025.

Päihdelinkki 2025d: Bentsodiatsepiinit. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/bentsodiatsepiinit/> Luettu 7.2.2025.

Päihdelinkki 2025e: Kannabis. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/kannabis/>. Luettu 7.2.2025.

Päihdelinkki 2025f: LSD. A-klinikkasäätiö. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pika-tieto/lsd/>. Luettu 7.2.2025.

Poliisi 2025: Varoitamme huumeiden käyttäjiä erittäin vaarallisesta huumausaineesta Kaakkois-Suomessa. Luettavissa: <https://poliisi.fi/-/varoitamme-huumeiden-kayttajia-erittain-vaarallisesta-huumausaineesta-kaakkois-suomessa>. Luettu 25.4.2025.

Puusa, A. 2008: Käsiteanalyysi tutkimusmenetelmänä. Premissi, s. 36–43.

Rönkä, S. & Markkula, J. (toim.) 2020: Huumetilanne Suomessa 2020. Terveyden ja hyvin voinnin laitos. Luettavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-576-6>. Luettu 7.2.2025

Saanilahti, M. & Nahkola, K. 2000: Suomalainen slangi kielellisenä ja sosiaalisena ilmiönä. Sananjalka 42, 87–114.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) 2025: Huumausainepolitiikka. Luettavissa: <https://stm.fi/huumausainepolitiikka>. Luettu 14.2.2025.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) 2023: Huumausainepolitiikka. Luettavissa: <https://thl.fi/aiheet/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet/huumausainepolitiikka>. Luettu 13.2.2025.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) 2023: Lääkkeiden väärinkäyttö. Luettavissa: <https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/paihdetutkimus/tutkimustuloksia/laakkeiden-vaarinkaytto>. Luettu 7.2.2025.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Huumeet ja niiden vaikutukset. Luettavissa: <https://thl.fi/aiheet/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet>. Luettu 26.11.2024.

Tieteen termipankki 2025: Kirjallisuuden tutkimus – metafora. Luettavissa: <https://tieteentermi-pankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:metafora>. Luettu 13.2.2025.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos.

Vilkka, H. 2023: Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina. Art House. Helsinki.

Virtanen, T. 2018: Slangin tekstittäminen: Tarkastelussa huumeslangi dokumenttielokuvassa Reindeerspotting – Escape from Santaland. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Helsinki.

Yle Uutiset 2022: Helsingin poliisi törmää kaduilla päivittäin aineeseen, jota käyttävät jopa alakoululaiset – nuorten huumekuolemat ovat hälyttävässä nousussa. <https://yle.fi/a/3-12530398>. Luettu 13.2.2025.

LIITE 1 Huumeslangihakemisto

slangisana	yleiskielinen vastine
a, aa	amfetamiini
acid	LSD
adam	MDMA (tabletti)
alakerta	amfetamiini
alis	amfetamiini
alpo	alpratsolaami
alpro	alpratsolaami
amfe	amfetamiini
amffe	amfetamiini
amppeli	amfetamiini
a-vitamiini	amfetamiini
bendo	bentsodiatsepiini
bene	bentsodiatsepiini
benjamiini	bentsodiatsepiini
benjamin	bentsodiatsepiini
benjo	bentsodiatsepiini
bentso	bentsodiatsepiini
blosse	kannabissavuke
blossi	kannabissavuke
blotteri	LSD
browni	heroiini
bubre	buprenorfiini (opiaatti)
buddha	kannabiksen kukinto
budha	kannabiksen kukinto
budi	kannabiksen kukinto
buna	bunalict (opiaatti)
bupre	buprenorfiini (opiaatti)
coca	kokaiini
cola	kokaiini
conssi	Concerta (metyylifenidaattihydrokloridi)
consu	Concerta (metyylifenidaattihydrokloridi)
contti	Oxycont (opiaatti)
conu	Concerta (metyylifenidaattihydrokloridi)
dulla	kannabis
dädä	kannabis
dänkki	erityisen THC- pitoista kannabista
E	MDMA (tabletti)
eemeli	MDMA (tabletti)
emppu	MDMA (tabletti)

slangisana	yleiskielinen vastine
essi	MDMA (tabletti)
esso	MDMA (tabletti)
eve	MDMA (tabletti)
filmi	suboxone (opiaatti)
gaba	gabapentiini (epilepsialääke)
ganja	kannabis
gugu	kannabis
h(oo)	heroiini
haabero	kannabis
hamppu	kannabis
happo	LSD
hasa	hasiksen nimitys
hasis	hasiksen nimitys
hatsi	kukinto / savuke
hepo	heroiini
hepokatti	heroiini
heppa	heroiini
herkules	heroiini
herska	heroiini
herssi	heroiini
hitti	kannabiksen käyttöannos
jazzi tupakka	kannabissavuke
jeppe	kokaiini
jointti	kannabissavuke
karkki	MDMA (tabletti)
kasi	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)
kasipallo	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)
keta	ketamiini
ketku	ketamiini
keula	kokaiini
kine	Medikinet (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
kinetti	Medikinet (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
koka	kokaiini
kokkeli	kokaiini
koksu	kokaiini
kola	kokaiini
koni	heroiini
kontti	Oxycont (opiaatti)
kukinto	kannabiksen kukinto
kukka	kannabiksen kukinto
lappu	LSD
lappunen	LSD

slangisana	yleiskielinen vastine
lirpakka	amfetamiini
loli	Ksalol (alpratsolaami)
lumi	kokaiini
luumu	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
lyrde	Lyrice (pregabaliini)
lyrika	Lyrice (pregabaliini)
lyrmy	Lyrice (pregabaliini)
lyrre	Lyrice (pregabaliini)
lyyti	Lyrice (pregabaliini)
madame	MDMA (jauhe)
madma	MDMA (jauhe)
madu	MDMA (jauhe)
mari	marihuana
marijuona	marihuana
medi	Medikinet (metyylifenidaattihiyd- rokloridi)
meta	metamfetamiini
munto	MDMA (tabletti)
mutteri	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
mäiske	MDMA (jauhe)
mämmi	MDMA (jauhe)
mände	MDMA (jauhe)
mässy	MDMA (tabletti)
naksu	MDMA (tabletti)
nami	MDMA (tabletti)
niitti	MDMA (tabletti)
normi	Oxynorm (opiaatti)
nugetti	kannabiksen kukinto
nuoho	kannabis
nuppu	kannabiksen kukinto
oksy	Oxycont (opiaatti)
oppari(t)	opiaatti (monikko)
orkkis	Oxycont (opiaatti)
oxy	Oxycont (opiaatti)
paja	kannabis
pajari	kannabis
pajat	kannabis
pajatso	kannabis
pallo	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8- merkintä (opiaatti)
pami	Diapam/Diazepam
paukku	kannabiksen käyttöannos
peukku*	alfa-PVP
pertti	kokaiini
piiska	amfetamiini
pilvi	kannabis

slangisana	yleiskielinen vastine
piri	amfetamiini
pirjo	amfetamiini
polakka	heroiini
polle	heroiini
poltto	kannabis
pore	amfetamiini
psilocybe cubensis	psilositybiinisieni
PV*	alfa-PVP
pöhinä	amfetamiini
pörri	amfetamiini
qq	kannabiksen kukinto
rairai ruoho	kannabis
rambo	Tramal (opiaatti)
rillu	Rivatriil/Rivitril (klonatsepaami)
riva	Rivatriil (klonatsepaami)
rivo	Rivotril (klonatsepaami)
ruoho	kannabis
ryyni	bentsodiatsepiini
sanori	Xanor (alpratsolaami)
sauhu	kannabiksen polttaminen
savu	kannabiksen polttaminen
sieni	psilositybiinisieni
silokki	psilositybiinisieni
smäkki	heroiini
sokeripala	LSD
special k	ketamiini
speed	amfetamiini
speedi	amfetamiini
speedy	amfetamiini
spiidi	amfetamiini
spliffi	kannabissavuke
subu	subutex (opiaatti)
sulfa	amfetamiini
sulffa	amfetamiini
taikasieni	psilositybiinisieni
tatti	psilositybiinisieni
teemu	Temgesic-lääke (opiaatti)
teksi	subutex (opiaatti)
telaketju	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
telari	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
tex	subutex (opiaatti)
texi	subutex (opiaatti)
texsi	subutex (opiaatti)
tippa*	fluetonitatsepyyni (synteettinen opiaatti)

slangisana	yleiskielinen vastine
tramsu	Tramal (opiaatti)
vauhti	amfetamiini
vihree	kannabis
vihreä	kannabis
vihreä kulta	kannabis
vipinä	amfetamiini
virta	amfetamiini
weed	kannabis
weedi	kannabis
xanori	Xanor (alpratsolaami)
xanttu	Xanor/ Xanax (alpratsolaami)
xone	suboxone (opiaatti)
xone	Oxycont (opiaatti)
ylis	kokaiini
yläkerta	kokaiini
zaza	kannabis
äksä	Xanor (alpratsolaami)
äsidi	LSD
äxä	Xanor (alpratsolaami)
8	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)
8-pallo	8 mg:n buprenorfiinitabletti, B8-merkintä (opiaatti)

*-merkityt eivät nousseet aineistosta, vaan ovat lisätty niiden ajankohtaisuuden vuoksi. (Päihde-linkki 2024b; Poliisi 2025).